MitosBOYUT Tiyatro/Oyun Dizisi • 36

YAKOVOS KAMBANELLİS

SAVAŞ BABA

Türkçesi:
Panayot ABACI

Mitos
BOYUT

Bu kitaptaki oyunların Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları yazarın kendisine aittir. Yayınlanan oyunların sahnelenmesi, oynanması, herhangi bir amaçla eserlerden yararlanılması ancak eser sahibinin iznine bağlı olduğundan, kişi veya kurumlarla, kuruluşların Çevirmen'e doğrudan veya yayınevimiz aracılığı ile başvurmaları zorunludur.

MitosBOYUT
Tiyatro Oyun Dizisi 36
Savaş Baba • Yakovos Kambanellis
1. Basım: Eylül-1994
Kapak Tasarımı: Mengü Ertel
Ofset Hazırlık: Tem Yapım, 249 87 37
Baskı: Prestij Matbaası

ISBN

MitosBOYUT Yayınları,
TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.
Ağa Çırağı Sok. 7/2 Gümüşsuyu—IST.
Tel: 249 87 37-38 Fax: 249 02 18

YAZARIN ÖZGEÇMİŞİ

1922	Naksos Adasında doğdu. Babası Sakız Adalı, anası İstanbullu'dur.
1935	Ailesi Naksos'u terk ederek Atina'ya yerleşti.
1940	Yakın arkadaşı Manolis Glezos ile birlikte Viyana'ya kaçtı. Arkadaşı geri döndü, kendisi İnsburg'da tutuklandı, sorgulamasının yapılması için Viyana'ya gönderilip, Mauthausen kampına kapatıldı.
1945	Mayıs ayında, Amerikan ordusu tarafından Mauthausen kampından kurtarıldı. Kış aylarında Atina Sanat Tiyatrosu'nun bir temsilini izlediğinde, tiyatro sanatçısı olmaya karar verdi. Tiyatro okullarına girmek istedi, lise diploması olmadığı için kabul edilmedi.
1947	Tanınmış tiyatro adamı Pelos Kaçelis, onu ünlü sanatçı Aleko Kaçeli ile birlikte Shakespeare'in *Romeo ve Juliet* yapıtıyla sahneye çıkardı. Büyük başarı sağladı. "Olağanüstü yetenek" olarak Devlet Tiyatro Okulu'na girmek üzere girişimlerde bulundu ise de sonuç alamadı.
1950	A. Lazos özel tiyatrosu, yazarın *Başaklar Üzerinde Dans* yapıtını sahneye koydu, büyük başarı kazandı.
1951-1954	*Savaş Baba* ve *Odisea Evine Dön* yapıtlarını yazdı. Melina Merkuri ile tanıştı, *Kırmızı Eldivenli Stella* adlı senaryoyu yazdı, filmde başrolü Melina Merkuri üstlendi.
1955	*Yaradılışın Yedinci Günü* oyununu yazdı, Devlet Tiyatrosu repertuarına alındı.
1957	*Harikalar Mahallesi*'ni yazdı, yapıt Atina Sanat Tiyatrosu'nda sahnelendi, temsiller bir yıl kesintisiz sürdü. Ertesi yıl oyun Selanik Devlet Tiyatrosu repertuarına alındı.

1961-63	NBC Televizyonu için *Melina'nın Yunanistan'ı* oyununu yazdı.
1965	*Mauthausen* anılarını yazdı, aynı yılın Ekim'inde, ünlü tiyatro sanatçısı Ceni Karezi, *Viva Aspasia* yapıtını oynadı.
1966	Atina Sanat Tiyatrosu *Odisea Evine Dön* oyununu sahneye koydu.
1969	Kardeşi Yorgo Kambanellis ile birlikte *Batarya ve Bülbül* oyununu sahneye koydu.
1972	Kaluta Tiyatrosu'nda *Adsız Masal* oyununu sahnelendi.
1973	Karezi-Kazakos Tiyatrosu *Büyük Sirk* oyununu sahneledi, Askeri Cunta, Karezi ve Kazakos'u tutukladı.
1976	Karolos Kun yönetimindeki Atina Sanat Tiyatrosu, *Keman ve Orkestra İçin Kişiler* adlı oyununu sahneye koydu.
1978	Karolos Kun, *Masanın Dört Ayağı* adlı yapıtını sahneye koydu.
1980	Atina Sanat Tiyatrosu, *Savaş Baba*'yı oynadı.
1981	Yunanistan Radyo ve Televizyon Genel Müdürlüğü'ne getirildi.
1987	Kuzey Yunanistan Devlet Tiyatrosu *Savaş Baba* yapıtını sahneye koydu, rejiyi kendisi yaptı.
1988	Radyo ve Televizyon Genel Müdürlüğü'nden çekildi.
1989	Atina Devlet Tiyatrosu, *Görünmeyen Kumpanya* yapıtını sahneye koydu.
1990	Atina Sanat Tiyatrosu, Uluslararası Atina Festivali programı çerçevesinde, *Odisea Evine Dön* yapıtını oynadı.
1991	Yazarın rejisiyle, Atina Deneysel Tiyatrosu, *Yol İçerden Geçer* adlı yapıtını oynadı.
1993	Atina Devlet Tiyatrosu, yazarın rejisiyle, *Oresti'ye Mektup, Akşam Yemeği* ve *Thibai Yolu* üçlemesini oynadı.

YAKOVOS KAMBANELLİS

Yakovos Kambanellis, Yunanistan'ın en önemli öncü tiyatro yazarlarındandır. Günümüze dek otuzyedi yılı (1956-1994) kapsayan yazarlık döneminde, genellikle "üçlü" yapıtlar çerçevesinde yoğunlaştırmıştır çalışmalarını.

Bugüne dek, Atina'da, Kedros Yayınevince yayınlanan ve 5 ciltte toplanan "üçlü"lerde işlenen konuların belirli, temel temaları vardır.

İlk "üçlü", (1958-1959), *Yaradılışın Yedinci Günü, Harikalar Avlusu* ve *Gecenin Yaşı* adlı yapıtlardan oluşur. Bunu, direniş temasının işlediği *Bakla ve Nohut, Düşman Halk, Büyük Sirk* (1973-1975) izler. Tarihsel güldürüler üçlüsü, *Adsız Masal, Odisea Evine Dön*, ve *Savaş Baba* (1959-1979) başlıklarını taşır. Ve 1978-1990 döneminde yazılan, "Burjuva Üçlüsü" olarak bilinen *Masanın Dört Ayağı, Görünmeyen Kumpanya* ve *Yol İçerden Geçer* adlı oyunlar.

İlk iki üçlü'de, Atina'nın kenar mahallelerindeki yaşam, temel tema olarak alınır. Bu bölgelerdeki "Avlu"larda yaşayan halkın sorunları, yaşam savaşımları ve yeni gelişmekte olan "burjuva sınıfı"nın egemenlik kuran çabalarına karşı direnişleri; *Yaradılışın Yedinci Günü*'nde, direnişten yana olmayan, bunun çıkar yol olamayacağını düşünenlerin, "yeni sınıf"ın içine girmek ve kurulmakta olan düzenin koşullarına ayak uydurmak görüşünden yana olanların çabaları konu edilmektedir. Üçüncü yapıtta, yazar, iki karşıt sınıf, burjuva sınıfı ile işçi sınıfının zıtlaşmaları ve özellikle egemen sınıfın halka karşı uyguladığı baskılar sergilenmektedir.

İkinci Dünya Savaşı'nı izleyen yıllar, kimi dış güçlerin kendi çıkarları doğrultusunda izledikleri "böl ve yönet" politikaları nedeniyle patlak veren İç Savaş sonrasında, genellikle Yunan edebiyatı ve özellikle Yunan Tiyatrosu bir duraksama dönemi yaşamıştır. Toplumsal ve politik içerikli yapıtlar yasaklanmış, yazarlar ve tiyatro sanatçıları, savcıların, polisin gözaltı ve koğuşturma kararlarına karşı göğüs germe durumuna getirilmiştir. İlk önemli tepki, İstanbullu (öğrenimini Robert Kolej'de yapmıştır) ünlü tiyatro yönetmeni Karolos Kun'dan gelmiştir. Yönettiği

Atina Sanat Tiyatrosu, ağır baskılara karşın, Elen halkının sınıfsal, toplumsal, politik sorunlarını konu eden yapıtlar sergilemeye başlamıştır. İşte bu dönemde yapıtlarında yasak konuları işleyen genç bir tiyatro yazarı çıkar ortaya: Yakovos Kambanellis.

Karolos Kun'dan cesaret alan başka tiyatrolar da bu arada polis devletinin baskılarına göğüs germeye karar verir, böylece yeni bir edebiyat türü oluşmaya başlar.

Bu arada, Adamantios Lenos'un yönettiği "Dionisia" Tiyatrosu, Kambanellis'in ilk yapıtı olan *Başaklar Üzerinde Dans*'ı sahneler. Yapıt, yazarın önemli yaratılarından değildir, halk türkülerini ve kimi duygusal konuları işlemiştir. Almanların ünlü Mauthausen kampında uzun süre tutsak kalan yazarın bu tür konular üzerine eğilmesi, ilerici çevrelerce yadırganır. Çok kısa sürede hatasını anlayan Kambanellis, şu açıklamayı yapmak zorunluluğunu duyar: "Sanıyorum Lorca'nın etkisiyle, yaşadığımız ve yaşamakta olduğumuz olayların dışında kaldım. Oysa savaşın sonuçları ülkemizdeki iç savaş, İkinci Dünya Savaşı'nı kazananlar arasındaki sürtüşmeler, barışın gerçekleşmesi olasılığının görülememesi, bunun sonucunda tüm dünya halklarındaki karamsarlık, gerçek sanatçıların üzerinde durmaları gereken konulardır..."

Bu açıklamadan sonra Kambanellis, ellili yıllarda iki oyun yazdı: *Odisea Evine Dön* ve *Savaş Baba*. Bu antimilitarist iki güldürünün birincisi mitolojiden, ikincisi tarihten esinlenmiştir. Yazar uzun süre bu yapıtları gün ışığına çıkarmak istemedi. Daha sonra, *Odisea*'yı iki kez gözden geçirdi, *Savaş Baba*'yı üç kez yeniden yazdı. 50'li yıllarda yazdığı *Savaş Baba*'yı, 60'lı yıllarda yeni şekliyle Karlos Kun'un Atina Sanat Tiyatrosu repertuarına aldı, provalar başladı, ne ki o dönemde Yunanistan'ı yöneten Albaylar Cuntası, yapıtı yasakladı. *Savaş Baba* üçüncü kez gözden geçirildi ve 1980 yılında ilk olarak yine Atina Sanat Tiyatrosu'nda sahnelendi.

Kambanellis bu yapıtında, iki ideolojiyi karşı karşıya getirmektedir: Turizm yönünden çok gelişmiş olan ve tarafsızlıklarıyla bilinen Rodoslular'ın görüşleriyle, hak güçlüden yanadır genel kuralına dayanan davranışlarıyla ün yapan savaşçı Dimitrios'un inançları.

1963'ü izleyen yıllarda Albaylar Cuntası'nın yazarlar üzerindeki baskısı ve sansür gevşeyince, Yakovos Kambanellis, Alman işgalini konu eden ve ünlü Ceni Karezi Tiyatrosu'nda sahnelenen *Viva Aspasia* adlı güldürüyü yazdı.

Yazar bu yapıtıyla, Kehaidis, Anagnostakis, Gufas, Andreopulos ve Stravru gibi güçlü yazarların sosyal ve politik içerikli oyunlar yazmalarına yol açtı.

Kambanellis, bundan sonra yine Karezi Tiyatrosunda sahnelenen, *Bizdeki Büyük Sirk* (1973), *Bakla ve Nohut* (1974), *Düşman Halk* (1975) adlı oyunlarını yazdı. Bu üç oyun da politik içeriklidir. Bunları, Albaylar Cuntası'nın yönetimi sırasında Yunan halkının karşılaştığı baskıları ve sorunları dile getiren *Keman ve Orkestra İçin Kişiler* adlı ve tek perdelik dört oyundan oluşan yapıtı izledi. Yapıtta, halkın gereksinmeleri, zamanın politik ve sosyal gerçeklerine karşı tepkileri, beklentileri sergilenir. Özellikle eleştirmenlerce başyapıt olarak kabul edilen bu oyunlar, "polis mantığı"nı sergilemesi, Cunta Yönetimi'nin mantıksızlıklarını büyük bir ustalıkla vermesi bakımından çağdaş Yunan tiyatrosunun örnek yapıtları arasına girmiştir.

Çağdaş burjuvazinin tutumunu eleştirel bir biçimde içeren *Masanın Ayağı* (1978), *Görünmeyen Kumpanya* (1988), *Yol İçerden Geçer* (1990) yapıtlarında, Yunanistan'ın içinde bulunduğu kimi çıkmazlardan söz eder Kambanellis. Temel konu şudur: Ülkenin savaş sonrası politik ve toplumsal temelleri o denli yıpranmıştır ki varolan koşullarda yeni yapılanma olanaksız gibi görünmektedir.

Yakovos Kambanellis, "Tüm yapıtlarımla, belirli bir tarih döneminin değişik olaylarını vermeye çalıştım," demesine karşın, tiyatro çevrelerinde, Yunan eleştirmenlerin şu görüşü egemendir: "Yazar, genel olarak, savaş sonrası Yunan toplumunun yazgısını sergilemektedir yapıtlarında..."

PANAYOT ABACI

YAKOVOS KAMBANELLİS İçin Ne Dediler...

Yakovos Kambanellis, önde gelen tiyatro yazarlarındandır. Çok genç olmasına karşın, olağanüstü zekâsı, buluşları ve gözlem yeteneği ile seyirciyi etkilemesini çok iyi bilen bir sanatçımızdır.

Angelos TERZAKİS (1957)

Kambanellis, insanlarımızın sorunlarını, heyecanlarını, yaşam savaşımlarını görmesini bilen, tüm bunları yapıtlarına büyük ustalıkla aktaran bir yazarımızdır. Yapıtlarındaki kişiler, bizim insanlarımız. Karakterleri en doğru biçimde vermesi bakımından, bu konuda çoğu yabancı yazarlarla boy ölçüşebilecek denli güçlü.

Marios PLORİTİS (1957)

Yazarımızın sahne tekniği, kusursuz. Yapıtlarındaki diyaloglar yetkin. Ne eksik, ne fazla.

Miltiadis KARAGAÇİS (1959)

Gözlem gücü, olağanüstü güldürü yetenekleriyle Kambanellis, seyirciyi duygulandırmasını, etkilemesini en iyi bilen tiyatro yazarımızdır.

Yerasimos STRAVRU (1959)

Güldürü gücü, diyalogları en iyi biçimde kullanması, ilginç buluşları, nesnel gerçekleri algılama gücü ile tiyatro yazarlarımızın başında gelmektedir.

Kostis SKALİORAS (1967)

Kambanellis'in *Kadın ve Yanılgı* yapıtı, tiyatro tarihimizde bir dönüm noktasıdır.

Tasos LİGNİADİS (1976)

Görünmeyen Kumpanya oyunu ile Kambanellis, insan psikolojisini tümüyle bilen ve yapıtlarında en etkin biçimde aktarmasını başarabilen tiyatro yazarlarımızın en başında olduğunu kanıtlamıştır.

Leandros POLENAKİS (1988)

Yol İçerden Geçer oyunu, Kambanellis'in bugüne dek yazdığı en yetkin yapıtıdır. Yaşamı tüm ayrıntılarıyla, iyilik ve kötülükleriyle görebilen, kavrayan ve seyirciye bunu duymasını sağlayan, en seçkin bir yazarımızdır Kambanellis.

Yanis VARVERİS (1990)

Kambanellis, çağdaş Elen tiyatrosunun öncü yazarlarındandır, belki de en başta geleni... Bugüne dek, kendisini hiç tekrarlamadı, sürekli oyarak aynı konuları işlemesine karşın.

THİMELİ (1990)

Kambanellis, güldürüyü ön plana aldığı, toplumsal sorunlarımızı işlediği tüm yapıtlarında, yazı düzeyini sürekli olarak yüksek tutmasını bilen güçlü bir yazarımızdır.

Todoros KRİTİKOS (1990)

Kambanellis, toplumsal ve politik sorunlarımıza korkusuzca değinmekte, yanılgılarımızı, eksik yanlarımızı düzeyli bir güldürü konusu yapmasını bilen bir yazarımızdır.

Anni KOÇİDOPULU (1990)

SAVAŞ BABA

Altı Tablo ve Sonsöz

KİŞİLER

Rodoslular
FRİKSOS
FİLOKSENOS
MENTİS
PAMFİLOS
VUTİA
DİMADİS
LİNDOSLU HARİS
URANİA

Makedonyalılar
KALLİKRATİS
PİTHİAS
EVELPİDİS
LAMİA
DİMİTRİOS
NEOKLİS
BİNBAŞI (Sessiz kişi)
ASKERLER

Rodos'a gelen turistler :
LUKİOS TERENTİOS PİKULOS
KORNİLA (Karısı)
PAPPEA (Kızı)
BİLİNMEDİK BİR SİLAH TÜCCARI

BİRİNCİ TABLO

(Sahnenin önüne ve arkadaki binaya çıkışı olan büyük bir otel balkonu. Güneşli bir yaz sabahı. Balkonda, renkli eşyaların bir bölümü büyük güneş şemsiyelerinin altına yerleştirilmiş. Kadın ve erkek turistler kâğıt oynuyor, serinletici içkiler içiyorlar. Girişin bir yerinde "Şafak Oteli" yazılı. FRİKSOS, valizlerle, bir merdivenden sahnenin önüne doğru çıkar. Soluk almak için valizleri yere bırakır ve...)

FRİKSOS : Bakın, bahse girerim bu yıl turist akını, geçen yıla göre yüzde onbeş artacak. Gerçi işim yorucu, limandan buraya yolu, eskiye göre iki üç kez daha çok arşınlayacağım, ne ki yaşamım boyunca bu denli de para kazanmadım... Tanrıya şükür, Rodos'ta işler tıkırında!.. Sidona'lı, çok kültürlü bir bay, şöyle buyurmuş: "Sizin Rodos, bir güvenlik adasıdır.." Keşke.. Dışımızdakiler varsın birbirlerinin gözlerini oysunlar!.. Rahat uyku, serilen yatağın biçimine bağlıdır, derler.. Kaldı ki bizim gelişmemiz, Büyük İskender'in ölümüyle başlar!.. On sekiz yıl önce öldü, gencecik!.. Ve dediklerine bakılırsa, daha can çekişirken, generalleri dalaşmaya başlamışlar!.. Yakınlarının birbirlerini yemesini mi istiyorsun, bir miras bırak ve bölünemez de!.. Her ne ise, ne halleri varsa görsünler, bizi hiç ilgilendirmez, tüm bunlar yararımıza.. İktisatçı değilim ama, her şey apaçık!.. Makedonyalı generallerin başlattıkları savaşlar bizi çepeçevre kuşatmasaydı, Rodos böyle bir ekonomik kalkınmayı düşünde bile göremezdi!.. Tanrıya şükürler olsun...
(Valizleri kaldırır, girişe doğru yürür.

Bu arada FİLOKSENOS aynı yerden güleryüzle girer, balkona doğru gelen yeni konukları karşılar)

FİLOKSENOS : Güzel Rodos'a esenlikler getirdiniz, efendim.

LUKİOS : Sağ olun, sağ olun!..

FİLOKSENOS : Memnun oldum... Böyle buyurun efendim..

LUKİOS : Bir dakika, soluk alayım.. Bu ne çok merdiven, bu ne çok..

FİLOKSENOS : Evet ama, manzaraya ne buyrulur!..

LUKİOS : Çok güzel, olağanüstü!...

KORNİLİA : Bazı değişiklikler olmuş. Yanılıyor muyum yoksa?

FİLOKSENOS : Önceleri gelmiş miydiniz?

LUKİOS : Yıllar önce.

FİLOKSENOS : A, elbette, çok değişiklik var.

KORNİLLA : Evet ama, oteliniz de.. Genişledi mi?..

FİLOKSENOS : Doğrusunuz! Yandaki binayı aldık, birleştirdik, ayrıca bir kat çıktık,böylece 82 çift, 20 tek yataklı oda ekledik otelimize.

LUKİOS : Olağanüstü, olağanüstü... Ama *(Bir şeyler anımsar)* ... Şu...

FİLOKSENOS : Efendim?...

LUKİOS : Yandaki bina...

FİLOKSENOS : Evet?...

LUKİOS : Garnizon Komutanlığı değil miydi?

FİLOKSENOS : Öyleydi bir zamanlar...Garnizon Komutanlığını barındıracak yer kaldı mı ki...

LUKİOS : *(Dalgın)* Olağanüstü, olağanüstü!. Ama ordu, kışla nerede?

FİLOKSENOS : Ordu mu? Ordumuz vardı, şimdi yok, asker olacak adam bulamıyoruz!...

LUKİOS : Hiç mi yok?

FİLOKSENOS : Hiç... Böylesi daha iyi...

KORNİLİA : İşe bak sen!..

FİLOKSENOS : Kaldı ki, ordu bulunduran ülkeler, tarafsız olamazlar. Oysa biz, bildiğiniz gibi, kesinlikle tarafsızız.

LUKİOS : Olağanüstü, olağanüstü...

FİLOKSENOS : Tüm dış politikamız sıkı ve kesin tarafsızlığımıza dayanır!... Böylece tam

bir bağımsızlıkla konuklarımıza hizmet etmek olanağını buluyoruz. Buyurun!...

LUKİOS : Sağ olun!...

POPPEA : *(Sevinçle karşı yanı gösterir)* Anne, bak, Artemis Tapınağı!...

FİLOKSENOS : Hm... Yok artık...

POPPEA : Yok mu?

FİLOKSENOS : İmge oteli...

KORNİLİA : Ya tapınak?

FİLOKSENOS : Bu yıl öyle turist akını oldu ki..

LUKİOS : Öyle mi? (*Uzağa bakar*). Şu hükümet konağı çok güzel bina!..

FİLOKSENOS : Bakhüs Lokantası..

LUKİOS : Ya hükümet konağı?.

FİLOKSENOS : Geçen yıldan beri..

LUKİOS : Hükümet, hükümet merkezi nerede?.

FİLOKSENOS : *(Düşünceli)* Hükümet mi?.. *(Karşılık bulur)* Her yerde, şu durduğumuz yerde bile..

LUKİOS : Yani nasıl?..

FİLOKSENOS : Bizim için hükümet, iyi bir otel işletmeciliğidir. Üstelik bu yolda örgütlenmeyi başardıktan sonra, bilinen hükümetlerin yararsız ve tehlikeli olduğunu bile saptadık.

LUKİOS : Garip şey..

FİLOKSENOS : Hiç değil! Düşünün, bir hükümet, belirli bir muhalefet gerektirir. Yani partiler, politik tutkular, yeni görüşler. Oysa tüm bunlardan arınmış insanlar, salt işleriyle ilgilenirler.

LUKİOS : Olağanüstü, olağanüstü...

KORNİLİA : Ama, herhangi bir durum karşısında...

FİLOKSENOS : Bakın bayan, burada hiçbir zaman, hiçbir durum olmaz!.. Olsa bile, anında Yüksek Otelcilik Konseyi toplanır ve hemencecik gereken çözüm bulunur!..

LUKİOS : Bravo! Bravo size!.. Bravo size!..

FİLOKSENOS : Tanrıya şükürler olsun!.. Savaş çevrede istediğince kızışsın, biz burada, kesin tarafsızlığımız sayesinde tüm dünyanın uzağındayız!..

KORNİLİA : Kutlarım...

FİLOKSENOS : Buyurun!..
(İçeriye doğru yürürler, bu ara MENTİS ve PAMFILOS acele ile girerler FİLOKSENOS, kendisi için geldiklerini anlar.)

FİLOKSENOS : Rica ederim, bekleyiniz..
(MENTİS ve PAMFİLOS sabırsız ve tedirgindirler, sinirli adımlar atarlar. FİLOKSENOS yanlarına gelir)

MENTİS : Dimadis, Yüksek Konseyi ivedilikle toplamanı öneriyor.

FİLOKSENOS : *(Korku ile)* Şşşt! *(Duyan oldu mu diye çevresine bakınır, tedirgindir)* Ne var?

MENTİS : Dimadis toplanmamızı bildirdi.. Ötekiler de nerede ise gelirler!...

FİLOKSENOS : Ne oluyor?

PAMFİLOS : Bir şey demedi..

FİLOKSENOS : Gereği yok, haberim var. *(Titrek sesle)* Hamam böceği!..

MENDİS : O, Tanrım!...

FİLOKSENOS : *(Öfkeli ve heyecanlı)* Hangi lokantada, hangi otelde?

PAMFİLOS : Bilemiyorum...

FİLOKSENOS : *(Yukarıya bakarak)* Ey ulu Zeus, işe el atmanı dilerim. Ağustos ayı içerisinde bu altıncı hamam böceği!...

MENTİS : Yasalara aykırı araçlarla savaşıyorlar.

FİLOKSENOS : Korfu'lu ve Mikonos'lu ajanlar, bizi karalamak amacıyla mutfaklarımıza girmişler, yemeklere —özellikle zeytinyağlı yemeklere— hamam böcekleri atıyorlar. *(DIMADIS ve VUTİA girerler)*

FİLOKSENOS : İçeri girelim!...

VUTİA : İçeri girmeyelim, burası daha iyi. Söyle bir de rakı getirsinler. *(Masalardan birine oturur, orada bulunan bir deste oyun kâğıdını alır karıştırmaya başlar)* Bu fırtınayı da, kuşku yok, atlatırız. *(Diğerleri de otururlar. VUTİA kâğıtları FİLOKSENOS'un önüne sürer)* Kes...

FİLOKSENOS : *(Keser)* Sorumluların tezelden yakalanarak vatan hainliği suçundan

yargınlanmalarını istiyorum.

DİMADİS : Vatan hainliği mi dedin?

FİLOKSENOS : Yürüklükteki yasalara göre, aşçıların yeminli, garsonların denenmiş vatanseverler olmaları gerekir.

DİMADİS : Yok böyle şey..

FİLOKSENOS : Ne? Bu durumda...

DİMADİS : Savaş!...

FİLOKSENOS : *(Güler).* Savaş mı dedin?... Ulan Dimadis, ödümü patlattın...

DİMADİS : Filoksenos, savaş...

FİLOKSENOS : *(Sert)* Bak, beni iyi dinle, son kez uyarıyorum seni. Olur olmaz şeyler için ortalığı velveleye verme!

DİMADİS : Aldığım heberlere göre savaş...

FİLOKSENOS : Allah cezanı versin! Kesin tarafsızlığımızı açıkça duyurmuş bulunuyor muyuz? Evet mi hayır mı?

DİMADİS : Evet...

FİLOKSENOS : Öyleyse vaktimizi neden boş şeylerle geçiriyoruz?

DİMADİS : Filoksenos, son haberler çok kötü.

FİLOKSENOS : *(Sert)* Baylar, saat onbire geldi, on ikide sevris yapmak zorundayız!... İşimiz gücümüz yokmuş gibi başkalarının işlerine karışıyoruz.

DİMADİS : Birazcık olsun, bana kulak verin!...

VUTİA : *(FİLOKSENOS'a)* Kırma, yap şunun gönlünü!...

FİLOKSENOS : *(MENTİS ve PAMFİLOS'a)* Sizler ne dersiniz?...

MENTİS : Ancak bir dakika. Fırında böreğim var.

FİLOKSENOS : *(DİMADİS'e)* Seni dinliyoruz...

DİMADİS : Aldığım kesin haberlere göre, Dimitrios ile Ptolemeos arasındaki savaş kızışmış!...

FİLOKSENOS : Bize ne bundan?...

DİMADİS : Hükümet değil miyiz? Çevremizdeki olayları bilmemiz gerekmez mi?

FİLOKSENOS : Bilmemizden ne çıkar?

DİMADİS : Düşünün biraz. Mısır, Ptolemeos'un işgalinde, Kıbrıs, Küçük Asya ve Yunanistan Dimitrios'un elinde. Demek

Rodos ikisinin kılıçları arasında!

FİLOKSENOS : Nerden nereye? Geçen gün Mısır'ın bize çok uzak olduğunu söylememiş miydin, yalan mıydı yoksa?

DİMADİS : Coğrafi yönden uzak ama, stratejik yönden ikisi arasındayız!...

VUTİA : Tanrı korusun!...

FİLOKSENOS : Dur yahu... Mısır, Rodos'un neresine düşer?

PAMFİLOS : Gideyim bir harita bulayım.

FİLOKSENOS : Bir yere gitme, harita gerekli değil. Her şey apaçık. Strateji yönünden kılıçları arasında olabiliriz, ne ki politik yönden tehlike alanı daşındayız.

MENTİS : Üzgünüm, ben gitmek zorundayım.

FİLOKSENOS : Hepiniz gideceksiniz, toplantı bitmiştir, dağılın.

DİMADİS : Ama en önemli şeyi söylemedim! *(Duraklama)*

PAMFİLOS : Dimadis aklını savaşla bozmuş. Bu konu bizi ilgilendirmiyor.

DİMADİS : Baylar, saldırgan Dimitrios, büyük bir donanma ile Kıbrıs'tan denize açılmış!

VUTİA : Nereye doğru?

DİMADİS : Bilinmedik bir yöne doğru...

FİLOKSENOS : Bakın, buraya geliyor olamaz...

DİMADİS : Nereden bildin?

FİLOKSENOS : Sen nereden bildin buraya geleceğini? Nasıl tahmin ettin?

DİMADİS : Ben buraya gelecek demedim. Ama savaş denizlerde sürüyor ve Rodos deniz üssü durumunda...

FİLOKSENOS : Keşke!... Tüm kıyı bölgelerimizi gece kulüpleriyle doldurur, donanma personel ödemelerinin de Rodos'ta yapılmasını öneririz!

PAMFİLOS : Ayrıca, subay lokalleri açarız...

MENTİS : Aileleri için de çadırlar kurarız...

VUTİA : Tüm paralarını buraya dökerler...

DİMADİS : Aklınızı başınıza alınız. Kim dedi size Dimitrios ve Makedonyalılar buraya hava değişimine geliyorlar diye?

FİLOKSENOS : Dimitrios'un donanmasını müşteri ola-

rak ağırlamamız yararımıza mı değil mi?

DİMADİS : Nereden çıkardınız müşteri olarak geleceğini?

FİLOKSENOS : Ne olarak gelecek ya?

DİMADİS : İşgalci olarak!

FİLOKSENOS : Boş laf. Önce biz, kesin tarafsızız. Sonra, işgalci olarak gelmesi ticaret kurallarına aykırıdır.

DİMADİS : Ne ki strateji kurallarına uygundur.

FİLOKSENOS : Bilgisiz ve de görgüsüzsün. Ticaret kurallarına aykırı olan, strateji kurallarına da aykırı olur.

DİMADİS : Ama, başkanım, Dimitrios tüccar değil ki...

FİLOKSENOS : Değil mi?.. Öyleyse ne boktur?

DİMADİS : General, saldırgan!...

FİLOKSENOS : *(Susma)* Dostum, bu da bir uzmanlık sorunudur. Benim otelciliğim, senin tatlıcılığın gibi!.. Temelde insanların tümü gibi o da bir tüccardır.

DİMADİS : Bilemem...

FİLOKSENOS : Öyleyse bu iş burada biter. Saat onbir buçuğa geldi. Onikide servis yapacağımızı bildirin; birde başlarsak, müşteriler bundan hoşlanmazlar!.. *(İçeriye gitmek üzere davranır, diğerleri de aynı şeyi yapacakları sırada FRİKSOS telaşla girer)*

FRİKSOS : Filoksenos!... *(Bir mektup uzatır)*... Kişiye özel!... *(FİLOKSENOS okur, kafasına balyoz inmişçesine sendeler, bir sandalyeye yıkılır. VUTİA elinden mektubu alır, okur, ürperir. MENTİS mektubu kapar, o da aynı duruma düşer, sonra PAMFİLOS okur, aynı şey, en son DIMADİS okur, korku ile...)*

DİMADİS : Şimdi inandınız mı?...

FİLOKSENOS : Uğursuz herif! Baylar, oturunuz... Konuşacaklarımız kesin olarak aramızda kalacak.

KARANLIK

İKİNCİ TABLO

(Aynı otelin balkonu, bir gün sonra. FİLOKSENOS, DİMADİS ve PAMFİLOS heykelci Lindoslu HARİS ile tartışırlar, heykelci onları sinirlendirmişe benzer)

HARİS : Lafı uzatmaya gerek yok, anlaşıldı... Nasıl olsun istersiniz bu adam bozuntularının heykelleri?...

FİLOKSENOS : Yavaş ol, rica ederim, yavaş ol! Kaldı ki bir Dimitrios, bir Ptolemeos adam bozuntusu olamaz!...

HARİS : Bana göre öyledir...

FİLOKSENOS : Kendine sakla, sana göre olanları!... Benimle konuşurken, rica ederim, dikkatli ol.

HARİS : Her ne ise, heykelleri nasıl istersiniz, atlı mı yaya mı?

PAMFİLOS : Söyler misin Haris, atlılar çok mu pahalı olur?

HARİS : Elbette, hayvanlar değerlidir. Pahalıdır.

FİLOKSENOS : Haris, başbakan olarak çok rica ediyorum, işi şakaya vurma.

HARİS : Olur şey değil! Ne zaman ağırbaşlı olsam, hükümet şaka yapma der...

FİLOKSENOS : Güzel!... Ciddi olarak söyler misin, Dimitrios ve Ptolemeos'u atlı ve atsız olarak kaça mal edersin?

HARİS : Mermerden mi tunçtan mı?

DİMADİS : Aradaki fark çok mu?

HARİS : Çok... Ama bu adam bozuntularının gönüllerini almak amacınız, sanırım heykelleri tunçtan yapmanız daha uygun olur.

FİLOKSENOS : Yaklaşık bir fiyat söyleyemez misin?

HARİS : Pazarlık istemem!...

FİLOKSENOS : Yaklaşık olarak...

HARİS : Öneri getireceğim...
FİLOKSENOS : Tezelden...
PAMFİYOS : Eskizleri de...
HARİS : Ne eskizi?
PAMFİYOS : Yapmayı tasarladığın şeyi bilmemiz gerekmez mi?
FİLOKSENOS : Kuşkusuz...
HARİS : Eskize gerek yok, bakın onları nasıl imgeliyorum...
FİLOKSENOS : Bırak gevezeliği, eskizleri getir...
HARİS : İzin ver, duygularımı dile getireyim...
FİLOKSENOS : Duyguların bizi ilgilendirmez! Eskizleri getir, o zaman ayrıntılar üzerinde konuşuruz.
HARİS : Size ayrıntılar üzerine bütün bilgileri hemencecik verebilirim!...
FİLOKSENOS : Bak Haris, bu heykelleri biz süs için istemiyoruz. Amacımız sanat değil, politikadır. Yoksa bu kadar parayı sokağa atmayız!...
HARİS : Ama benim de yaptığım, politik sanattır...
FİLOKSENOS : Çatlatma adamı be... Eskizleri getirecek misin, evet mi hayır mı?
HARİS : *(Kabaca)* Getireceğim...
DİMADİS : En önemlisi de şu, Haris; ne kadar sürede hazırlanır ve dikilir bu heykeller?
HARİS : Bunu kimse bilemez!...
DİMADİS : Çok kısa sürede hazırlanmazsa değeri yok...
HARİS : Sen heykelleri ne sandın, köfte mi?...
FİLOKSENOS : Bir aya kadar bitirmen gerekir, yoksa iş başkasına verilecek!...
HARİS : Öyleyse başkasına verilsin.
FİLOKSENOS : Bak, Rodos'ta sanatçılardan geçilmiyor.
HARİS : Hem de kokuşmuş... *(Gitmek üzere davranır).*
FİLOKSENOS : Sana emrediyorum!...
HARİS : Ne dedin?
FİLOKSENOS : Tutuklusun!
HARİS : Evde olacağım, bir garson gönderir tutuklarsın... *(Gider)*

DİMADİS : Yanılgı!... Böyle olmamalıydı!... En usta olanı o!...

FİLOKSENOS : Öyleyse git konuş, çözüm bul.

DİMADİS : Yok, yok, sorun böyle çözümlenemez!... Yoksa buna benzer anarşik olaylar birbirini kovalar. İşi yoluna koyacak bir yöntem bulmak zorundayız...

PAMFİLOS : Eşek herif!...

FİLOKSENOS : Örneğin, Dimitrios böyle bir durumda ne yapardı?

DİMADİS : Sıkıyönetim. Bak, gör o zaman bu aşağılık adam nasıl dururdu karşında...

FİLOKSENOS : Biz nerede bulabiliriz?

DİMADİS : Neyi?

FİLOKSENOS : Sıkıyönetimi...

DİMADİS : Hükümet olarak ilân edeceğiz.

FİLOKSENOS : İlân mı edeceğiz? Nasıl ilân edilir?

DİMADİS : Kitaplığa başvuralım.

FİLOKSENOS : Vakit yitirmeden! Bu eşkıyanın hakkından gelmeliyiz!

DİMADİS : İyi ama... Sıkıyönetimi ordusuz başarabileceğimiz kuşkulu!...

FİLOKSENOS : Ordu mu?... A, yok, eksik olsun. Olanaksız!...

PAMFİLOS : Ben de aynı kanıdayım...

FİLOKSENOS : Turistler ne der sonra?

PAMFİLOS : Umulmadık sıkıntılı durumlarla karşılaşabiliriz!.

FİLOKSENOS : Bana bak... İki üç asker yeterli mi acaba? İşi velveleye vermeden, gürültüsüzce sonuca gidelim.

DİMADİS : Yasa kesin rakam öngörmüyorsa...

FİLOKSENOS : Belâya çattık! Nereden buluruz üç askeri?...

PAMFİLOS : Ben bu görüşe karşıyım! Allah aşkına, kesin tarafsızlıkla ordu nasıl bağdaşır?...

FİLOKSENOS : Doğru konuyu yeniden inceleyelim...

DİMAS : Bakın, askerler Dimitrios için değil, Haris ve onun gibileri için gerekli...

FİLOKSENOS : Kuşkusuz. Dimitrios'un suçu ne ki! Ama yine de konuyu yeniden incele-

mekte yarar görürüm!...
(MENTİS elinde bir valiz ve bir evrak çantası ile acele girer)

MENTİS : Vedalaşmaya geldim. *(Sesi heyecan vericidir)*

FİLOKSENOS : Hazır mısın?

MENTİS : Gemi yarım saate kadar kalkacak.

FİLOKSENOS : Tanrı yardımcın olsun! Her şeyi yanına aldın mı? Bir şey unutmadın ya...

MENTİS : Umarım her şey tamamdır!... Kitaplarım, reçeteler valizin içinde. *(Valizi masalardan birinin üzerine koyar ve açar)*... Kekik, nane, fesleğen, küri, zencefil, siyah biber, kırmızı biber, tarçın, biberiye, karanfil, çeşitli hardallar, salçalar...

PAMFİLOS : Tam donanım gidiyorsun vallahi Mentis, tam donanım.

MENTİS : Evet, ben tam donanım gidiyorum, ama bakalım Dimitrios nasıl karşılayacak.

FİLOKSENOS : Dimitrios sevincinden donuna işeyecek! Rodos'un en iyi aşçısı armağan ediliyor ona, daha ne ister! Dediklerimi unutma e mi? Sanatını ortaya koyacak, harikalar yaratacaksın! Çekici, ama aynı zamanda dinlendirici, kabızlık yapmayan, şarap kaldıran yemekler. Gerçek mutluluğun yemek, içmek sıçmak olduğunu sezdirecek, tüm dünyadan seçkin kişilerin bu bilgeliği duymak üzere Rodos'a geldiklerini belli ettireceksin ona!

MENTİS : Kaygılanmayın! Bilirsiniz, hiçbir zaman sıradan bir aşçı olmadım. Aşçılığı, erişilmesi istenilen tek amaç olarak görmedim. Politik ve filozofik uzantılarını değerlendirmektir amacım.

PAMFİLOS : Hepimizden üstünsün, her zaman böyle idin. *(Gözleri yaşarır)*

FİLOKSENOS : Gel öpeyim seni... *(Kucaklar, öper).* Başbakan olarak açıklamaktan kıvanç

duyuyorum, Rodos için yaptıklarının karşılığını alacaksın.

DİMADİS : Mentis!... *(Kucaklar, öpüşürler.)* Şunu bil ki amacımıza yönelik başka olanaklar da sağlamış bulunuyoruz.

MENTİS : Biliyorum, içim rahat gidiyorum.

PAMFİLOS : Ulusal bir değersin Mentis; yaptığın papaz yahnisi dünyanın hiçbir yerinde bulunamaz, hiçbir yerinde... *(Ağlar)*

MENTİS : *(Giderken)* Hoşça kalın...

FİLOKSENOS : İyi yolculuklar...

PAMFİLOS : Güle güle...

DİMADİS : Başarılar...

(MENTİS tam gideceği sırada, VUTİA ile URANİA girerler. VUTİA, MENTİS'e sarılır)

VUTİA : Mentis...

MENTİS : Vutia...

(Herkes heyecanlı, MENTİS gider)

FİLOKSENOS : *(URANİA'ya MENTİS'in gittiği yönü gösterir)* "Her şey Rodos için" işte buna derler!

URANİA : Ne?...

FİLOKSENOS : *(VUTİA'ya)* Kim bu mutlu kız?

VUTİA : Evet, şekerim!

FİLOKSENOS : (*Diğerlerine*) Baylar, oturunuz... Bu güzel ve mutlu kızın adı ne?

VUTİA : Urania...

FİLOKSENOS : Otur Urania... *(Kız oturur)*... Evet Urania, ne dersin? Başarabilecek misin?

URANİA : Neyi?...

FİLOKSENOS : *(VUTİA'ya)* Konuyu açıklamadın mı?

VUTİA : Biraz söz ettim ama... Özünü sana bıraktım, başkan olman nedeniyle senin söylemeni daha uygun buldum! Görev dosyası da burada...

(Elindeki dosyayı masanın üzerine bırakır)

FİLOKSENOS : Eğil bakayım. *(Kulağına bir şeyler fısıldar)*

VUTİA : Tomurcuk gibi, şekerim, tomurcuk gibi. Yazık ki önünüzde soyunamıyor, aklınızı yitirirsiniz.

FİLOKSENOS : Ciddi mi?... Bravo Urania...
VUTİA : Evet şekerim, evet...
FİLOKSENOS : *(Dosyadaki kâğıtlar göstererek)* Demek hatıra eşyası satıcısının...
URANİA : Elişleri Kurumu'nda...
FİLOKSENOS : Urania, vatan sana bu görevi neden verdi biliyor musun?
URANİA : Babam müdürü iyi tanır.
FİLOKSENOS : Değil!... Hatıra eşyası satış yerleri, kilit yerlerdir. Bu yerlere ülkenin en güzel kızları yerleştirilir... Ve bakıyorum, senin ismin, güzellerin güzeli olarak geçiyor...
URANİA : Sağ olun, ama siz Hariklia'nın kızı Vivi'yi gördünüz mü?
FİLOKSENOS : *(VUTİA'ya)* Vivi mi?...
VUTİA : Antistenis'in kızı Niovi'yi söylüyor.
FİLOKSENOS : Benim bildiğim, sen en güzellerisin. Ayrıca, bazı tanıkların açıklamaları işte burada... İşte!...
VUTİA : *(URANİA'ya)* Bak şekerim, dosyadaki yazılar ne diyorsa gerçek odur...
FİLOKSENOS : Daha, neler neler yazılı... Namuslu, çalışkan, uysal, müşterilere karşı davranışları çok olumlu. Özellikle yabancılarca beğenilen... Bravo kızım, candan kutlarım... Yaşın kaç?...
URANİA : On yedi...
FİLOKSENOS : O kadar mı?... *(Diğerlerine, hayranlıkla)* Büyük yetenek!... *(Dosyadaki yazılara bakar)* Bakalım daha neler var!... Aaa ne görüyorum, olacak iş değil!... Bir Arap armatörünü tokatlamışsın...
URANİA : Çok can sıkıcı idi...
FİLOKSENOS : Buradaki yazıya göre evlenme önerisinde bulunmuş!...
URANİA : ... Ve olmaz dememe rağmen sarkıntılık etti. Zorla öpmek istedi.
FİLOKSENOS : Evet ama, müşteriymiş... Ve de yabancı! Üstelik armatör!...
URANİA : Kral olsa ne yazar. Sonra, ben yacancıları sevmem!...

FİLOKSENOS : *(Ürkek)* Ne dedin?...
URANİA : Ne yapayım, sevemiyorum...
FİLOKSENOS : *(Diğerlerine)* Duydunuz mu?...
VUTİA : Boş ver, yaşı çok küçük...
FİLOKSENOS : Vallahi damdan düşer gibi oldum. Bir Rodoslu kızın bu biçim konuşmasını çok yadırgadım doğrusu...
URANİA : Ben duygularımı söyledim...
FİLOKSENOS : Öyle mi? Eğitim için harcadığımız bunca milyonların sonucu bu mu? Kişilerin duygu özgürlükleri için mi?
URANİA : Söylediğim o kadar mı kötüydü...
FİLOKSENOS : Çok çirkin! Mutsuz vatanın Rodos'u sevmiyor musun?
URANİA : Sevmez olur muyum?
FİLOKSENOS : Öyleyse yabancıları sevmem ne demek? Yaşamımızı kimlerin sayesinde sürdürüyoruz? Yabancıların, değil mi? Senin gibi bir güzelin, bir hatıra eşyası satıcısının antiekonomik görüşler ileri sürmesi bağışlanabilir mi hiç?...
URANİA : Yabancıları tümüyle sevmiyorum değil, ama erkek olarak bizimkileri yeğ tutarım!...
FİLOKSENOS : Bu da doğru değil. Düpedüz ucuz bölgecilik!... Ülkedeki tüm güzellikleri kendimize saklarsak, yabancılara sırt çevirirsek, onları tokatlarsak, ne olur bu işin sonu? Bu vatana bağlı olan, her şeyini yabancılara seve seve verir. Sana vereceğimiz yeni görev de buna dayanıyor işte!...
URANİA : Ne görevi, hiçbir bilgim yok...
FİLEKSENOS : (VUTİO'ya) Açıklamadın mı?
VUTİA : Tümünü değil. Bilirsin, adım kötüye çıkmış, başka şeye yorar diye çekindim! Oysa sen başkan olarak açıklarsan...
FİLOKSENOS : *(Yanyana oturan DİMADİS ile PAMFİLOS'a bakar, onlar URANİA'ya dönerler ve ırlarcasına:*
DİMADİS ve PAMFİLOS : "Rodos'u kurtar"!
(Kız ne yapacağını bilemez, önce

VUTİA'ya sonra FİLOKSENOS'a bakar)

URANİA : Bana mı söylüyorlar?...

FİLOKSENOS : Urania, vatan tehlikede, kurtarmanı bekliyor!...

URANİA : Ben mi kurtaracağım vatanı?... Nasıl kurtaracakmışım? Kimden?

FİLOKSENOS : Beni iyi dinle!... Saldırgan Dimitrios karısıyla sürekli olarak dalaşmaktaymış. İşi dayağa dek götürmüşler. Aralarında hiçbir ruhsal bağlantı kalmamış ve güvenilir kaynaklardan edinilen bilgiye göre, diğer ilişkilere de son vermişler. Gizli raporlar burada. İncelemen için sende kalacak!... Anlayacağın, Urania kızım, Dimitrios'un yeni bir aşk serüvenine atılması için ortam çok elverişli! O kadar ki, düşünde gece gündüz sen varsın, inan bana, abartmıyorum!... Hiç kuşkun olmasın...Vutia'nın öğreteceklerini eksiksiz uygularsan, bir aya kalmaz, sana delicesine bağlanır, onu istediğin yöne rahatlıkla çekebileceğin kadar!...

VUTİA : Ya, şekerim...

URANİA : *(Hızla yerinden kalkar, sandalyeyi devirir)* Tüm bunların Rodos'la ne ilgisi var?...

FİLOKSENOS : *(DİMADİS'e)* Açıkla...

DİMADİS : Dimitrios, büyük bir donanma ile Kıbrıs'tan denize açılmış.

URANİA : *(Etkilenir)* Buraya mı geliyor?

DİMADİS : Belli değil! Ne ki, çoğu kez, tümüyle bilinmeyen, tümüyle gerçeğe dönüşüverir...

URANİA : Ama sizler, yıllardır Makedonyalılar dostumuzdur der dursunuz!...

FİLOKSENOS : Biz bütün insanları dost biliriz! Tarafsızlığımız nedeniyle kimseye düşman gözüyle bakamayız.

URANİA : Beni bu işlere ne diye karıştırıyorsunuz, bunlar ordunun işleri!...

FİLOKSENOS : Hangi ordu, ordumuz var mı ki? Biz,

kendi olanaklarımızla sürdürürüz savaşı... Sanatımız, soyluluğumuz, güzelliğimiz, ince duygularımız ile!...

VUTİA : Yaşın ve de vücudun bende olsa!...

FİLOKSENOS : Dimitrios sana aşık olduğu an sorun çözülmüştür... Bilirsin, Makedonyalılar bizdeki gibi demokrasi ile değil, monarşi ile yönetilirler! Ve monarşide, politik otoriteyi yürüten kişi, her şeyin üstünde, tek başına buyruktur! Konu, politiktir. Anlatabiliyor muyum?

URANİA : Hiçbir yere gitmem, başkasını bulun! *(Çıkmak üzere davranır)*

HEPSİ BİRDEN : Rodos'u kurtar!

FİLOKSENOS : Vatanın bu umutsuz sesine kulaklarını nasıl tıkarsın?

URANİA : Nasıl olur, vatanım bana git diyor, şey etmeye...

FİLOKSENOS : Düşün, bunu senden istediğine göre ne denli gereksinimi var...

URANİA : Bu ne biçim yurtseverlik anlayışı böyle?...

FİLOKSENOS : Özgürlük ve ilerleme uğrunda bir vatanın nelere başvurabileceğini kavrayacak yaşa gelmedin henüz! Ancak, karar vermek zorundasın. Rodos'un bir taş toprak yığını, genç erkeklerini öldürülmüş, genç kızlarını köle, ekonomisini, mutluluğunu ve tarafsızlığını kül olarak görmeyi mi, yoksa Dimitrios'un sana vurulması şansını mı yeğ tutarsın?

URANİA : Yani bizi şey etmesini mi demek istiyorsunuz?...

VUTİA : Bak şekerim, kadınsın diye değil, Dimitrios kadın düşkünüdür diye göndermek istiyoruz seni...

URANİA : Aynı şey değil mi?

VUTİA : Değil! Yapmak istemediğin bir şeye zorladık mı seni?

URANİA : Ya Dimitrios zorlarsa?

VUTİA : O zorlarsa, suç senin olmaktan çıkar... Ben de kadınım, bu konuda bilgi, görgü sahibiyim!...

FİLOKSENOS : Güçsüzlük belirtileri olan baskı durumlarından, senin politikostratejik yönden yararlanıp şunları söylemen gerekir. "Hayrola Dimitrios, tüm bu ordu ve donanma ile nereye?" "Rodos'a gitmektir amacım," derse, şunu söylersin: "Neden Rodos? Mikonos, Paros ve özellikle Naksos'un stratejik önemi daha büyük". Ama yine de inat eder de buraya gelmeye kalkışırsa, bizim konuğumuz olarak gelmesini sağlarsın.

URANİA : Konuğumuz olarak mı?

FİLOKSENOS : Onu sürekli beklediğimizi, gelmesinden mutlu olacağımızı, istediği kadar yanımızda bedava olarak kalabileceğini söylersin.

URANİA : Bedava mı?...

FİLOKSENOS : Sen parasız, de!... *(Diğerlerini gösterir)* Tanıklarım var!... Kişi ne denli güçlü olursa olsun, vurgundan kıvanç duyar! Konuğumuz olduğu sürece kuş sütüne varıncaya dek bedava yiyip içeceğini söyle, gözleri parlamazsa, inan olsun, ben mesleğimi değiştiririm...

DİMADİS : Gelmemesi elbetti ki daha uygun olur...

FİLOKSENOS : Kuşkusuz... *(URANİA'ya)* Gelmeyi yeğlerse...Al getir, görür gününü... Uygarlığımızı, otellerimizi, plajlarımızı, gece lokallerimizi, kelebek dolu vadilerimizi gören... Barbunyalarımızı, istakozlarımızı, kuzularımızı, meyvelerimizi, tatlılarımızı, dondurmalarımızı yiyen... kızlarımızı, akşam üstlerini, gecelerimizi, şafaklarımızı tatmak mutluluğuna erişen hiçbir barbar, "Yaşasın Rodos'un tarafsızlığı," diye bağırmaktan kendini alamaz. Hele bir gelsin bu bozguncu... İki haftada, şişmanlıktan gebe domuzları benzer duruma gelmezse, onurlu otelci üniformamı üzerimden atar, ben de asker olurum!...

URANİA : Ne zaman gitmem gerekecek, nasıl gideceğim?...

FİLOKSENOS : Bu bizim sorunumuz... Pamfilos parayı düşünme!... En güzel elbiseleri, en seçkin mücevherleri, parfümleri vereceksin Urania'ya... Ama bütün bunları değerlendirebilmen için de Vutia'nın söyleyeceklerini iyi bellemelisin...

VUTİA : Kaygılanma şekerim, bitirim olacak, bitirim...

FİLOKSENOS : Ve şimdi, başbakan olarak seni ülke adına kutlarım. Herhangi bir nedenle boyun eğmek zorunda kalırsan, bu sese kulak ver:

DİMADİS
PAMFİLOS
VUTİA : "Rodos'u kurtar!"

KARANLIK

ÜÇÜNCÜ TABLO

(Donanmanın komuta gemisinde, Kuşatıcı DİMİTRİOS'un komuta yeri. Arka tarafı kapatan perdede kocaman bir Akdeniz haritası. Arkada, alçak, yuvarlak bir masanın üzerinde DİMİTRİOS'un bulduğu "Elepolis" adlı ünlü kuşatma makinesinin maketi. Masanın çevresinde iki üç tabure. Sağda, sütunlu ve tüllü bir kanape. Tüllerin arkasında LAMİA'nın yattığı görülür.
DİMİTRİOS'un üç yakın arkadaşı General PİTİAS, General EVELPİDİS ve General KALLİKRATİS yanyana dururlar. Üniformaları, nişanları, duruşları askerce yaşamlarını ve genel görüşlerini yansıtır.)

KALLİKRATİS : Neden böyle sık sık dışarı çıkıyor?
PİTİAS : Bu bizi ilgilendirmez, generalim.
KALLİKRATİS : Ama bir nedeni olsa gerek.
LAMİA : *(Tülleri çeker, hırslı)* İşemeye gidiyor!... Mesane darlığı var, gizliyor!... Geceleri çişini tutamıyor, yatak leş gibi kokuyor!...
PİTİAS : Dikkat! *(Esas duruşa geçerler, LAMİA tülleri örter)*
DİMİTRİOS : *(Girer. Üzerinde kabartma süsler olan zırhı vardır. Onları süzer, sonra gönül üzgünlüğü ile)* Üstünüzü arayın!... *(PİTİAS KALLİKRATİS'in, KALLİKRATİS PİTİAS'ın, PİTİAS EVELPİDİS'in üstünü arar)*
PİTİAS : Tamam komutanım!...
DİMİTRİOS : Amiral gözüktü mü?
PİTİAS : Daha gelmedi.
DİMİTRİOS : Kovulmuştur!... Altı gündür, neden-

siz, Rodos'un açıklarında duruyoruz!...

PİTİAS : Rüzgâr yok, yelkenler asılı duruyor...

DİMİTRİOS : Akşama dek esmezse işinize son verilecek... Bana bak sen, çok bilen...

PİTİAS : Buyur komutanım!...

DİMİTRİOS : Nedir bu sürekli olarak burnumuza gelen pis koku? Çevirme tatlısının kaynarken yaydığı pis kokuları andıran?...

PİTİAS : Gül ağaçlarından gelen koku, komutanım. Rodos bir gül ormanıdır..

DİMİTRİOS : *(KALLİKRATİS'e)* Karaya tez elden bir istihkâm birliği çıkarılacak ve tüm gül ağaçları kesilecek!...

LAMİA : *(Tülleri açar)* Sakın ha!... Siz ey koca mareşaller, çiçekleri katletmekten utanç duymayacak mısınız? *(Tülleri örter)*

DİMİTRİOS : *(EVELPİDİS'e)* Ne diyorsun general, neden durdun?

EVELPİDİS : Evet komutanım, diyeceğim, Rodoslular, dünya ekonomisinde olağanüstü bir ticari gelişme sağlayarak, tüm ölçüleri aşan servetler elde etmişler. Biz dünya büyüklerinin malı olması gereken altının, Rodosluların kasalarında bulunması akıl almaz bir şey. Bu tarihsel hırsızlık suçunu kabullenmemiz olası değil!...

DİMİTRİOS : Ne önerirsin general, silahlarımı tatlı yapımcılarına karşı mı çevireyim?

EVELPİDİS : Bunu demedim!... Ancak, ellerinde tuttukları altını bize vermelerini isteyeceğiz.

PİTİAS : Karşı çıkmak zorundayım!... İstemek, Dimitrios'un alışkanlıkları dışındadır. Uluslar, kurtarıcılarına ağır karşılık öderler. Dimitrios'un bu konuda yenilik yapması yanlısı olamam.

EVELPİDİS : Özellikle tarafsız olan Rodos...

PİTİAS : Generalim, Rodos'a gösterdiğiniz yakınlık kuşku uyandırmaya başladı...

EVELPİDİS : Ne demek istiyorsun? Açıkla...

PİTİAS : Teyzen Aglaia'ya göndermiş olduğun bir mektup var elimde. Oniki adanın en

büyüğünün Rodos olduğunu ileri sürüyorsun!

EVELPİDİS : En büyüğü değil mi ki?...

PİTİAS : Bunun propagandasını yapmanın ne yararı olabilir?...

DİMİTRİOS : *(EVELPİDİS'e kapıyı gösterir)* Dışarı!...

EVELPİDİS : Suçsuzum... *(DİMİTRİOS kapıyı gösterir, EVELPİDİS Makedonya biçimi selâm verir: Kesik hareketlerle, yeri tekmeler, havayı yumruklar. Bu, Makedonya ordusunun dinamizmini ve demir disiplinini belirtir.)*

DİMİTRİOS : Sıra kimde...

KALLİKRATİS : Komutanım, Rodos'un tümüyle yok edilmesi görüşümün temelinde değişik bir felsefe yatar. Bunun bir yanı askeri, bir yanı etiktir. Bunlar, komutanım, bize göre tümüyle değişik bir yaşam sürerler!...Kraldan, ordudan, polisten yoksundurlar!...Tapınakları otel, surları meyhane, tiyatro, berber dükkânı yapmışlar.

PİTİAS : Yeter general...

KALLİKRATİS : .....memn... üstlenir... *(DİMİTRİOS kapıyı gösterir)*

PİTİAS : Karşındaki, Antinogos'un oğlu Dimitrios'tur. En yetkin kuşatma makinelerini bulan. Eleştirmenler ona kuşatıcı adını vermişlerdir. Saldırdığı yerlerde, düşman, surlarını onarır ya da yenilerini yapar! Sen, genel kurmay başkanı olarak bu önerileri ileri sürmek...

DİMİTRİOS : Dışarı!...

KALLİKRATİS : Şab, Uşb, Kom, Komutan, ben generalim!...

DİMİTRİOS : İyi bir ailedensin, ancak ahmak olduğundan... *(KALLİKRATİS selam verir ve çıkar)*

PİTİAS : Sanıyorum, komutanım, Rodos sorunu ne ekonomik ne de stratejiktir. Sadece politiktir. Ve sonuçta işgal edilirse, nedenleri değişik olacaktır!... Bir; Rodoslular, durup dururken ülkelerini işgal

etmek üzere yola çıktığımız inancındadırlar! İki; Senin için görkemli bir heykel hazırlamaktadırlar! Tüm bunların nedir nedeni? Çok basit. Senden korkuyorlar! Neden korkuyorlar? Çünkü sana karşı olan duyguları düşmancadır. Ve sonuçta, saldırıya geçersen, tüm sorumluluk onların olacaktır. Kışkırtıcı tutumlarıyla kendi ülkelerindeki cepheyi oluşturmaktadırlar.

LAMİA : Dışarı!...

DİMİTRİOS : *(Kapıyı gösterir)* Ünün doruğunda mıyım değil miyim?

PİTİAS : Doruğun da üstündesin komutanım.

DİMİTRİOS : Öyleyse bana kuşatabileceğim bir Truva bulun... Rodos'tan söz etmeyin, yoksa dillerinizden asarım sizi. Dışarı!...
(PİTİAS selâm verir, çıkar.)

DİMİTRİOS : Bu ne yalnızlık! *(Kanapeye doğru gider, tülü kaldırır)*

LAMİA : *(Saldırgan)* Benimle konuşurken dikkatli ol!...

DİMİTRİOS : Daha konuşmadım!...

LAMİA : Konuşacaksan...
(Susma)

DİMİTRİOS : *(Kanapenin kenarına oturur)* Nen var, ey çöllere serinlik veren güzel!...

LAMİA : Sinirlerim bozuk.

DİMİTRİOS : Neden gözümün nuru?

LAMİA : Canım sıkkın!

DİMİTRİOS : Kitap oku çiçeğim, oyalanırsın. Savaşlarda bulduğum tüm kitaplıkları aldım sana getirdim, gönlün olsun diye...

LAMİA : Tümünü okudum!

DİMİTRİOS : Bir şeyler yesek güzelim!

LAMİA : Yine mi yemek? Yedik, Dimitrios, yedik.

DİMİTRİOS : Dilersen yeni baştan yeriz.

LAMİA : Yok.

DİMİTRİOS : Nasıl istersen Sicilya sümbülüm

benim. Ya buzlu şaraba ne dersin?

LAMİA : Şarap da içtik, meyve da yedik, tatlı da yedik!

DİMİTRİOS : Tamam, tamam.

LAMİA : Ne olacak senin sonun? Bir haftada göbek bağladın...

DİMİTRİOS : Yok canım... *(Vücuduna bakar)*

LAMİA : Yeni aşçının geldiği günden beri aklın fikrin yemekte!

DİMİTRİOS : *(Susma)* Gel kâğıt oynayalım...

LAMİA : Saçma... Kazanan, kazandıklarını sonradan geri veriyor!

DİMİTRİOS : Öyleyse bir konu bul konuşalım, ey Arabistan'ın büyüleyici gecesi sevgilim...

LAMİA : Kendin dene, konu bulursan, kellemi keserim!

DİMİTRİOS : *(Susma)* Kuşatma makinemde bazı değişiklikler yapmayı tasarlıyorum... *(Kalkar)* Şurada, eklemin bulunduğu yerde...

LAMİA : Öff, üçyüz kez söyledin belki!...

DİMİTRİOS : Ama çok önemli bir değişiklik bu...

LAMİA : Aman!... Çok umurumda sanki...

DİMİTRİOS : *(Yanına oturur, üzerine atılır, kucaklamak ister. Kadın iter, yere düşürür)* Yere mi düşürdün beni?...

LAMİA : Yapacak başka iş kalmadı mı?

DİMİTRİOS : *(Öfkeli)* Hakkım değil mi?

LAMİA : Sen benim haklarıma saygı duyarsan ancak hakkın olabilir!

DİMİTRİOS : Bunu aklından çıkar!

LAMİA : Neden aklımdan çıkaracakmışım? Kadın değil miyim? Her kadının isteyebileceğini benim de istemek hakkım değil mi?

DİMİTRİOS : Eşit yaratılmadık, alınyazımızı değiştiremeyiz.

LAMİA : Öyle mi? Bak, beni dinle, erkekleri iyi bilirim. Böbürlenme hiç, sıradan bir hamaldan farkın yok aslında.

DİMİTRİOS : Hıh... Ben Antigonos'un oğlu Dimitrios'um, sen ise kırk kişinin artığı

kaşarlanmış bir orospu! Bir dünya devletinin başına geçecek olan halefim, ikimizin çocuğu olamaz... Asla!...

LAMİA : İşi politikaya dökme...

DİMİTRİOS : *(Kesik ve yüksek sesle)* Çocuk yok, keselim artık. Ünümün doruğunda bulunuyorum, geleceğimi düşünmek zorundayım!

LAMİA : Oysa bunca yıl dadılık yaptım sana.

DİMİTRİOS : *(Tatlılıkla)* Yaşamından hoşnut değil misin, ey Tanrı Pan'ın flütü!...

LAMİA : Boş ver sen flütlere... Bu kustuklarım pahalıya ödeteceğim sana! *(Gitmeye davranır)*

DİMİTRİOS : Nereye?

LAMİA : Seni ilgilendirmez!

DİMİTRİOS : Otur yerine!

LAMİA : Bana bak, ben general değilim, korkmam senden!

DİMİTRİOS : Otur yerine dedim!...

LAMİA : Ne o, bütün donanmayı ayağa mı kaldıralım yine. *(Gider)*

DİMİTRİOS : Bu ne yalnızlık!... Ey Dimitrios, inan bana, sen Büyük İskender'den de üstünsün... Teksin, eşsizsin! Ne ki bu pahalıya oturuyor sana!... Aslında bir ozan gerek...

(MENTİS elinde tepsi ile girer, tepsinin üzerinde çukur bir tabak vardır)

MENTİS : Kaymağınızı getirdim general.

DİMİTRİOS : Aaa sağ ol... *(Alır)*. Mentis, Rodos'ta ozan var mı?

MENTİS : Ozan mı?

DİMİTRİOS : *(Kaymağı yer)* Bana bir ozan gerek!...

MENTİS : Hayır, hayır... Gerekli olan ozan değildir sana... Ozanlar sürekli yakınırlar çünkü. Ölüm üzerine cicili bicili tümceler düzerler. İçini karartır insanın! Şuna inanıyorum ki sana yemek yemesini, sevinci ben öğrettim. Ancak, inan olsun, bu sürdürdüğün yaşam, yaşam değil. Yüceliğinle toplantıların, görüşmelerin, araştırmaların kölesi

oldun... Yaşamını salt kafanla sürdürüyorsun!... Günlerdir, buradayım, güleryüzlü bir kişi görmedim! Gençsin, güzelsin, duygulusun, gönlünü eğlendirmen gerek...

DİMİTRİOS : Ne yapayım?

MENTİS : Sen bir şey yapmayacaksın, bu, benim işim.

DİMİTRİOS : Nereye gidiyorsun, dur...

MENTİS : Ben kuramcı değilim. Dediklerimi hemen somut duruma getirir, süsler püsler, sunarım...
(Çıkar, URANİA'yı alır gelir. Kızın üzerinde saydam, ipekli bir elbise vardır, süslüdür.)

DİMİTRİOS : *(Vurulmuşa döner)* Çabuk dışarı çıkar bunu...

MENTİS : Kaygılanma, generallerin eşleriyle güneşleniyor...

DİMİTRİOS : Kim bu bayan?...

MENTİS : Bizim Urania...

DİMİTRİOS : İyi ama buraya nasıl geldi?...

MENTİS : Tüm kızlarımız seni düşlerinde yaşatırlar, seni yakından görmek isterler. İşte kanıtı...

DİMİTRİOS : Resimlerim nerede, imzalayıp vereyim...

MENTİS : Salt imzalı resim almak amacıyla geldiğini sanmıyorum...

DİMİTRİOS : Ya?...

MENTİS : Sizi yalnız bırakayım, konuşun...
(Çıkar)

DİMİTRİOS : *(Sert)* Adın ne senin?...

URANİA : Urania...

DİMİTRİOS : Babanın adı?

URANİA : Megaklis...

DİMİTRİOS : Ananın adı?

URANİA : Elpiniki...

DİMİTRİOS : Baban ne iş yapar?

URANİA : Gümrükçü...

DİMİTRİOS : Rodos'ta mı oturuyorsun?

URANİA : Rodos'ta.

DİMİTRİOS : Rodos'un içinde mi?

URANİA : Liman'da...
DİMİTRİOS : Bana bu denli yakınlık göstermenin nedeni nedir?
URANİA : Kuşatıcı Dimitrios olman...
DİMİTRİOS : Kuşatıcı Dimitrios olmasaydım beni tanımak isteyecek miydin?
URANİA : Galiba, isteyecektim.
DİMİTRİOS : Karşımda durduğun şu anki duyguların nedir?
URANİA : Ürperti...
DİMİTRİOS : Ürperti mi? Nereden kaynaklanıyor bu ürperti?
URANİA : Sonu gelecek diye titrediğim mutluluktan!...
DİMİTRİOS : Yani seni mutlu mu ediyorum?...
URANİA : Salt burada bulunmam bile haz veriyor bana.
DİMİTRİOS : Şunu bilmeni isterim, benim sana karşı hiçbir duygum yok... Buraya girerken üstünü aradılar mı?
URANİA : Aramadılar... Dilersen soyunabilirim...
DİMİTRİOS : Soyunmak mı? İki söz ettiğin her erkeğin karşısında soyunur musun?
URANİA : Bana inanman için söyledim...
DİMİTRİOS : *(Sert)* Soyunman benim isteğime bağlı, senin değil.
URANİA : Bakın, buraya soyunmak için gelmedim, beni yanlış anlıyorsunuz...
DİMİTRİOS : Olabilir, kaldı ki, kadınları iyi bilmem, bilmek de istemem. Benim ilgi duyduğum şeyler başkadır...
URANİA : Gideyim mi?...
DİMİTRİOS : Ben git dedim mi? Otur yerine.
URANİA : Tamam. Ben de sizi bu nedenle tanımak istedim ya... İlgi duyduğunuz şeylerin değişik oluşundan. Apayrı, üstün kişiliğinizden...
DİMİTRİOS : Öyle mi?... Yadırgadım bunu!...
URANİA : Niçin?...
DİMİTRİOS : Tümünüz için yargım şudur: Ucuz davranışlara bayılırsınız, kültürden yoksunsunuz, ilgi alanınız yataktan öteye

geçmez. Tek düşünceniz hoş vakit geçirmektir. Salt kendi çıkarlarınızı düşünürsünüz. Eşeğinizi kocanızın boynuna bağlamak amacıyla doğuracağınız çocuklar dışında hiçbir kaygınız yoktur. Eşinizin uğraşları, geleceği, umurunuzda bile değil! Kıbrıs savaşı bir yenilikti, olağanın dışında bir şeydi. Ptolemeos'un otuz bin askerini, ateş saçan araçlarımla diri diri yaktım! En iyi eleştirileri aldım. Ama ne dedi biliyor musun? (*LAMİA'nın kanapesini gösterir*) "Otuz bin kişiyi katletmesini bilirsin, tek bir çocuk yapmasını beceremezsin". Aklı fikri çocukta.

URANİA : Oysa dışarıya çıkıp savaşı izlemesi, şaşırtıcı başarılarınızı görmesi gerekirdi.

DİMİTRİOS : Kapıya bile çıkmadı...

URANİA : Yazıklar olsun, böyleleri de var demek...

DİMİTRİOS : Ona bir şey deme!...

URANİA : Demem...

DİMİTRİOS : (*Büyük haritayı gösterir*) Bu ne biliyor musun?

URANİA : İlk olarak görüyorum...

DİMİTRİOS : Yalnız bende var. Efesli Amfias'ın yaptığı dünya haritası... Kaldırıp yerine perde koymak istiyor!...

URANİA : Deli mi ne?...

DİMİTRİOS : *(Göstererek)* Bu benim Asya, bu benim Afrika, bu benim Avrupa, bu benim Yunanistan, bu benim Makedonya, bu benim İtalya, bu benim İspanya!... Büyük İskender Hindistan'a dek gittiyse, benim Herkül sütunlarına varmam gerekmez mi?

URANİA : Büyük İskender ne ki sizin yanınızda? Yapılan onca reklâm sayesinde anısı ancak günümüze dek gelebilmiş...

DİMİTRİOS : *(Memnun güler)* Mutsuz Aleko... Tanrı günahlarını bağışlasın... İki eşeğin samanını bile bölebilecek durumda değildi... Bu nedenle benim amacım

Selefkos'la birlik olup Ptolemeos'u yok etmek, sonra Kasandros'la birlik olup Selefkos'u ezmek, ve Lisimahos'la birlik olup Kasandros'u ortadan kaldırmak olmalıdır. Lisimahos tek başına kalınca onu da ezer, önümdeki engelleri ortadan kaldırırım! Böylece tüm dünya kılıcım önünde diz çöker! Bunları anlatırken ne karşılık veriyor bana, biliyor musun? "Bırak bu martavalları, gel bir ev kuralım, yaşamımızı insan gibi sürdürelim!" Sana, ilk olarak göreceğin bir şey daha göstereceğim. *(Elinden çeker, ELEPOLİS'in yanına getirir)*

URANİA : Makineye benziyor bu!... Sahi makine mi?

DİMİTRİOS : Tamam. Ünlü Elepolis!... Kuşatma makinem!...

URANİA : *(Hayranlıkla)* Bu mu?... O Tanrım!... Bir kez görsem de ölsem diyen insanlar var bunun için! Elimi sürebilir miyim?

DİMİTRİOS : İstediğince... Ama o duygusuz, bir kez olsun bezle tozunu bile almadı!... İşte... *(Ufacık bir kapı açar)*... Beni sinirlendirmek için iğne ipliklerini sürekli buraya koyar... *(Yere atar)*... Al sana işte!...

URANİA : Olağanüstü bir şey bu!...

DİMİTRİOS : Bu gördüğün pek önemli değil, maketi onun. Gerçeği 100 ayak yüksekliğinde ve 36 ayak genişliğinde olacak. Sen kaç yaşındasın....

URANİA : On yedi...

DİMİTRİOS : Modern stratejik ve psikolojik savaş silahlarının karışımıdır bu makine. Şu antenin ucundaki göz, gece gündüz kuşatılan kenti gözetler! Tüm davranışları kontrol eder, kuşatılanların sinirlerini bozar, deli eder onları... Gözlerin çok güzel...

URANİA :Konuşun, konuşun, durmayın, konuşun!...

DİMİTRİOS : Buradan, dakikada elli bin zehirli ok

fırlar, şuradan beş dakikadan üçyüz bin ateşli ok. Bütün taş bataryaları bir arada, saatte oniki taş ocağından çıkan taşları fırlatır. Taş atışları ve ateş her şeyi yok ettikten sonra, çölleşen kentte salt yenilgiye uğrayanların iniltileri ile yengi sağlayaların şarkıları duyulduğu sırada ben, kır atımla içeri dalarım, bu arada o bölgenin yöneticileri sürünerek gelirler, boyun eğdiklerini bildirirler!... *(Sevinçten gözleri parlar).*

URANİA : Bir bez... *(Sağa sola bakınır).* Tozunu alayım...

DİMİTRİOS : *(Sert)* Boş ver beze, söyle bakayım, sevdin mi makineyi?...

URANİA : Sizi sonsuz bir kıvançla dinliyorum!...

DİMİTRİOS : Ama o, sözü edilsin bile istemez...

URANİA : Gece gündüz hep bundan konuşabilsek...

DİMİTRİOS : Adam ettiğim, şu general bozuntuları bile makinemin büyük bir yaratıcı gücün ürünü olduğuna akıl erdiremediler! Görüyorsun, kısır, kültürden yoksun bir çevrede yaşıyorum. Bazan savaşa karşı bile isteksiz oluyorum. O denli ki, soysuzlaşıyorum galiba diye korkmaya bile başladım.

URANİA : Mutlu değil misiniz sayın Dimitrios?...

DİMİTRİOS : Nasıl mutlu olayım? Bir süre burada kal, görürsün. Çevremdekilerin korku, yılgı duyguları sayesinde sürdürebiliyorum yaşamımı. Kimse sevmiyor beni... Günde en azından üç dört suikast girişimi çıkarıyorum ortaya!...

URANİA : Elinizi verin bana...

DİMİTRİOS : İnsanlık dışı değil mi bu? Bunca ulus benden ürkerken, bana değer verecek, gözümün içine senin baktığın gibi sevgiyle bakacak tek bir kişi bile bulamıyorum. Oysa buna gereksinmem var. Çünkü ben de insanım, bütün insanlar gibi... *(URANİA'ya sarılır, kucağına*

alır, sıkar)

URANİA : Acıtıyorsunuz, canımı acıtıyorsunuz... *(Kurtulmak ister)*

DİMİTRİOS : Neren acıdı?... Nereni acıttım? Bağışla, istemeden oldu!...

URANİA : Suç bunlarda, sizde değil... *(Zırhtaki süsleri gösterir)*

DİMİTRİOS : Kahrolsun şu pis demirler... Zırhı çıkarmama izin verir misin?...

URANİA : Nasıl isterseniz...

DİMİTRİOS : *(Seslenir)* Mentis!... Mentis!... *(URANİA'ya)* Bir dakika, hemencecik kurtulurum bundan... Hava oldukça sıcak ve bilirsin, genellikle madenler, iyi bir ısı iletkenidir. *(Bu arada giren MENTİS'e)* Sıcak bastı. Yardım et çıkarayım şunu... Çok dikkatsizsin! *(Güler)*

MENTİS : *(Yavaş)* Aşağıdakini de çıkarmalı, aşağıdakini de...

DİMİTRİOS : Aşağıdaki tedirgin etmiyor.

MENTİS : Birazdan eder... *(DİMİTRİOS'u kanapenin arkasına çeker)*

DİMİTRİOS : Ne giyeceğim?...

MENTİS : O da hazır, özel olarak yaptırdım.

DİMİTRİOS : Yahu bir şey yaptığımız yok, tartışıyoruz!...

MENTİS : Güzel... Al sana, tartışmaya uygun bir giysi... Nasıl beğendin mi?

DİMİTRİOS : Alışılanın üstünde iyi, ruhumun en ince tellerine dokundu. Ona çok şey açıkladım!... Korkuyorum...

MENTİS : Nasıl korkarsın bu denli saf bir kızdan?...

DİMİTRİOS : Görüyor musun, nasıl çelişkideyim! Oysa dünyanın en özgür kişisi olmam gerekirdi. Sürekli çelişkiler içerisindeyim. O köpeğin bana çektirdiği çile dayanılır gibi değil vallahi...

MENTİS : Ergeç bir karar almak zorundasınız artık.

DİMİTRİOS : *(Sert)* Tamam... Ya şimdi ya hiçbir

zaman... Söyle nöbetçilere, onun buraya girmesine izin vermesinler!... Direnirse denize atsınlar, balıklara yem olsun!...

URANİA : Balıklara atmayın onu...

DİMİTRİOS : Zamanı geldi artık, balıklara yem olmalı!...

URANİA : Ben neden olmak istemem!...

DİMİTRİOS : *(MENTİS'e)* Öyleyse, uyurken kessinler onu, hiçbir şey duymadan gider...

MENTİS : Ben bir çözüm bulurum... *(MENTİS, elinde zırh, çıkar. DİMİTRİOS, ipekli bir robla, komik bir görünümle belirir)*

URANİA : Çok yakışmış...

DİMİTRİOS : Gerçekten mi? Bak ne güzel, yumuşacık. *(URANİA ipek gömleğe dokunur, DİMİTRİOS ona coşku ile sarılır)* Urania, sana ne denli gereksinmem var bilemezsin. Toyluğun, özenli kulakların, parlak gözlerin!... Ve gerçek bir erkek, değerini ancak senin gibi bir kızın gözlerinde okur. *(Mutluluktan kendinden geçercesine)* Gönlünü almak için tez elden bir kuşatma girişiminde bulunacağım!... Göreceksin, sana söylediklerim, yapacaklarımın yanında hiç kalacak!..

URANİA : Rodos'a değil!...

DİMİTRİOS : Rodos'a gitmeyi hiçbir zaman düşünmedim!

URANİA : *(Vurulmuşa döner)* Hiçbir zaman mı?..

DİMİTRİOS : Bağışla Urania, vatanın için söylediklerim sana dokunmuş olabilir, ne ki Rodos ilkel durumda. Savunma gücünüz yok, savaş araç gereçlerinden yoksunsunuz, kuşatma yönünden ilgi çekecek durumunuz yok! O çenesi düşük Ptolemeos bile, istese, gezinti yaparcasına işgal edebilir ülkenizi.

URANİA : Ama siz buna izin vermeyeceksiniz, değil mi....

DİMİTRİOS : Rodos'u çok mu seviyorsun?

URANİA : Ülkemdir. Ve de ne ülke! Sonsuz bir gül ormanı düşünün...

DİMİTRİOS : Büyüleyici!... Öyleyse, gönlünü hoş etmek için kendim işgal edeceğim ve adını Dimitropolis koyacağım...

URANİA : Yalvarırım, yapmayın...

DİMİTRİOS : Ve karşılıksız. Borçluyum ona!... *(Seslenir)* Nöbetçiler!

URANİA : Bakın, dinleyin, sayın Dimitrios...

DİMİTRİOS : Yüksek koruyucusu olmak istiyorum oranın. Ve de kimi ayrıcalıklar tanıyarak... Özellikle de vergi bağışıklığı...

URANİA : İnanın bana, bunun için gelmedim buraya...

DİMİTRİOS : Biliyorum. Biliyorum. Ben psikoloğum, çıkarcı olmadığını anında sezdim. *(Seslenir)* Nöbetçi!... *(URANİA'ya)* Böylece, Ptolemeos'un benden önce davranabileceği kaygısı da ortadan kalkmış olur!... *(Nöbetçi girer. URANİA gürültülü selamdan korkar, kanapenin arkasına geçer. Nöbetçi, DİMİTRİOS'un kılığına şaşırır kalır).*

NÖBETÇİ : Emr... re... Emr.....

DİMİTRİOS : Generaller acele buraya gelsinler!...

NÖBETÇİ : Baş üst... gen... ral!... *(Şaşkınlıktan karışık selam verir, çıkar)*

DİMİTRİOS : *(Kızı ortalıkta görmez)* Uraniaaa!...

URANİA : Neden tepindi böyle? Ödüm koptu!

DİMİTRİOS : Korktun mu?... Vay eşek herif...

URANİA : Ne olursunuz, beni azıcık olsun dinleyin...

DİMİTRİOS : İstediğin kadar dinlerim, ama, bir dakika, bağışla... *(Çıkar, çişi geldiği anlaşılır)*

URANİA : *(Umutsuzluğa düşmüştür, parmaklarını ısırır, bu sırada MENTİS girer)* Duydun mu?...

MENTİS : (*Tasalı*) Evet, duydum!...

URANİA : Suç sizde. Sizin bilmişliğiniz. Ben buraya gelmek yanlısı değildim!

MENTİS : Yo, yo... Senin suçun yok, sen övülmeğe değersin...

URANİA : Şimdi ne olacak? İşler ters döndü...

MENTİS : Bilemiyorum... Başlangıçta her şey o denli iyiydi ki...

URANİA : Başka telden çalsam mı dersin, onu umutsuzluğa mı sürüklesem...

MENTİS : Olmaz, Tanrı adına, tehlikelidir, kuşkulanırsa daha da kötü olur!

URANİA : Aldırma, salt kendisini anlayabiliyor bu adam... Bana bak, tüm büyükler böyle beyinsiz mi olur? Buna timarhane gerek...

MENTİS : Rodos'ta gördüklerim, hep düşüktü, kendilerine gelmişlerdi yani... Görev başında gördüklerimin ilki bu!...

URANİA : Acele olarak Konseye haber vermemiz gerekmez mi?

MENTİS : Ne yürekle?...

URANİA : Kaçır beni buradan, gider haber veririm...

MENTİS : Nasıl olur? Buradan ayrılamazsın! karar merkezi burası, etkilemelisin onu, mutsuz Rodos için yararlar sağlamalısın!...

URANİA : Ne yarar sağladım ki şimdiye dek!...

MENTİS : Ssss... *(Çıkar)*

DİMİTRİOS : *(Girer)* Ne denli dinlendirici bir gün... Urania... (*Üç general ile Amiral NEOKLİS girerler. Sözünü keserler, bir arada selam verirler. URANİA yine ürker, kanapenin arkasına koşar. Selamın bitiminde generalller şaşkınlıkla DİMİTRİOS'un kılığına bakarlar*). Bu vesile ile selam üzerinde de durmak istiyorum. Sabahtan akşama dek kaldırdığınız tozu yutuyoruz! Makedonya'da sürekli kar var, bu nedenle yere vurmalar gerekli olabilir, nöbetçilerin ayakları donmaktan kurtulur! Burada, güneyde, güneşin taşı çatlattığı bu bölgede, böyle tepinmeniz gereksiz...

PİTİAS : *(Sert karşı durur)* Komutanım, altmış

yıldan beri...

DİMİTRİOS : *(Kesin)* Ben ancak *(Düşünür, yaşını indirir)* Otuz altı yaşındayım.

PİTİAS : Ne ki önemli olan...

DİMİTRİOS : Bu barbarlığa son verile. Daha yumuşak bir selam bulacaksınız! General, kızları korkutmanıza ne gerek var?... Neredesin Urania?... Amiral rüzgâr çıktı mı?

NEOKLİS : Çıkmadı Komutanım.

DİMİTRİOS : Çıkmasın... Baylar, aylardan beri Rodos'u işgal etmemi öneriyorsunuz ve ben buna karşı çıkıyorum... Bayan Urania bugün bunun gerekliliğine inandırdı beni... Aranızdaki fark şudur: Sizler, Rodos'a karşı kötülük duyguları aşılamak istediniz bana, oysa Urania'nın sayesinde adaya karşı beğeni, sevgi, gönül borcu altında kalma duygularıyla doldum... Kurmay Başkanım, çıkartma birliği hazırlansın ve emirlerimi beklesin. Şunu iyice aklınıza koyun, çıkartma sırasında gül koparmak, yasak. Güller, Rodos'un doğal güzellikleridir. Gül ağaçlarına gözbebekleriniz gibi bakacaksınız. Bunun dışında, bu gece müzik isterim. Ama asker bandosu değil. Arp, lir, flüt gibi çalgılar...

KALLİKRATİS : Ama Komutanım, orduda bu tür çalgı yok!...

DİMİTRİOS : Bulacaksınız!...

KALLİKRATİS : Çalgıcılarımız bu tür çalgıları çalamazlar...

DİMİTRİOS : Öğreteceksiniz... Gel tatlım, denizin mavi sularında, tanrısal çiğlerin altında azıcık sandal safası yapalım... *(URANİA'yı elinden tutar, çıkmak üzereyken generallerin selam vermek istediklerini sezer, engel olur).*

DİMİTRİOS : Selam vermeyin!... *(URANİA ile çıkar. Generaller şaşkınlıkla bakarlar)*

PİTİAS : Olur şey değil!...

KALLİKRATİS : Bu ne biçim alacabulaca giysi?...

PİTİAS : Selâmı kaldırıyor!...
NEOKLİS : Rodos'a aşk uğruna çıkartma!
KALLİKRATİS : Makedonya geleneklerine aykırı tüm bunlar...
EVELPİDİS : Parmağında oynatıyor onu!
NEOKLİS : Denizin mavi sularında sandal safası!...
EVELPİDİS : Utanç verici şeyler!
PİTİAS : Şsst! Adamı geliyor!...
MENTİS : *(Girer)* Baylar bağışlayın, masayı kuracağım...
PİTİAS : *(Sinsi bir nezaketle)* Buyurunuz!... *(Çıkar, diğerleri onu izlerler)*
MENTİS : *(Tüm olanlardan çok tedirgin)* Ey her şeyin yaratıcısı ve koruyucusu Zeus, ne dolaplar çeviriyorsun gene?...

KARANLIK

DÖRDÜNCÜ TABLO

(Otelde.
LUKİOS ve diğer turistler ellerinde valizlerle geçerler, çıkışa doğru giderler. Filoksenos arkalarından gelir, acele yürür, yüksek sesle:)

FİLOKSENOS : Terentius Pikulus, onmaz duruma getiriyorsunuz bizleri...

LUKİOS : Ben mi?...

FİLOKSENOS : Tümünüz!... Yadırgıyoruz bu nankörce davranışınızı... Bakımınız, eğlenceniz için tüm olanaklarımızı ve güçlerimizi seferber ediyoruz, ruhsal yaralarınızı iyileştirmek için çırpınıyoruz... Oysa sizler, sorumsuzca ortaya atılan bir söylentiye dayanarak tehlikeli ülke olduğumuz kanısına varıyor, ortalığı velveleye veriyorsunuz. Ve tüm bunlar yetmiyormuş gibi pılınızı pırtınızı toplayıp gidiyorsunuz... Ayıp Terentius Pikulus, ayıp!...

LUKİOS : Ama... Dimitrios'un savaş gemileri Posidonion açılarında!...

FİLOKSENOS : Ben hükümet olarak bunu yalanlıyorum!

LUKİOS : Bu, olaylara ters düşen altıncı yalanlama!

FİLOKSENOS : Hangi olay bayım, düş mü görüyorsunuz siz?

LUKİOS : Eşim Posidonion'a gitmiş ve Dimitrios'un donanmasını gözleriyle görmüş...

KORNİLİA : Korkunç bir görüntüm!...

FİLOKSENOS : İnanın bana, Dimitrios gelse bile korkacak hiçbir şey yoktur, olamaz. bilindiği gibi Dimitrios tarafsızlığımızı güvencesi altına alıyor. Kaldı ki tarafsızlığımızın daha da güçlenmesi için tüm önlemler alınmıştır. Surlar temelden

yıktırılmaktadır. "Yaşasın Rodos" diye bağıranların "savaş vurguncusu" olarak tutuklanmaları için emir verilmiştir. Rodos ile savaşın, birbirine kavuşmaz iki dağ olduğunu kanıtlamış bulunuyoruz...

LUKİOS : Ama siz kısmî seferberlik ilân ettiniz...

FİLOKSENOS : Biz mi? Bağışla Tanrım!!!

KORNİLİA : Yollarda askerler gördük...

FİLOKSENOS : Tiyatroda asker rolüne çıkan ve şimdi işsiz kalan altı aktör var bizde, onlardır gördüklerinizi. Bunları görevlendirmemizin nedeni, iç sorunlarımızdır! İnandırabiliyor muyuz?

KORNİLİA : Lukios, acele edelim, vapuru kaçıracağız...

LUKİOS : *(FİLOKSENOS'a)* Tanrılar Rodos'u korusun... *(Çıkarlar)*

FİLOKSENOS : Aşağılık herifler!... *(Biraz önce giren PAMFİLOS'a)* İşte bunlardır Dimitrios'ları yaratanlar! Bu zenginler... Mutlu yaşamlarını bile koruyabilecek yüreklilikten yoksun insanlar!...

PAMFİLOS : Getirdim, Filoksenos...

FİLOKSENOS : Söyle içeri gelsin, ne bekliyor? *(PAMFİLOS dibe doğru gider, HARİS'i çağırır. HARİS, elinde iki büyük kartonla girer. Onunla birlikte elinde büyük bir valizle bir de yabancı girer)*

HARİS : Bu bay, önemli bir şey gösterecekmiş...

FİLOKSENOS : En önemlisi heykellerdir. Dikmiş olsaydık, bu panik çıkmazdı!...

HARİS : Kuşkuluyum...

FİLOKSENOS : Sen beni dinle, bu konularda bilgim var...

HARİS : Bundan da kuşkuluyum...

FİLOKSENOS : *(YABANCI'ya)* Siz bayım, dışarıda bekleyin...

YABANCI : Bir dakikanızı rica edeceğim!...

HARİS : Tamam, hazırlanmam için gerekli olan süre. Kaldı ki benim acelem yok...

FİLOKSENOS : Öyleyse, ancak bir dakika ve çok önemli bir şey olması koşuluyla...

YABANCI : Bence, işin başı ve sonudur söz konusu olan!

FİLOKSENOS : Sizi dinliyorum...

YABANCI : Evet... (*Valizini açar, içinden bir miğfer çıkarır, gösterir, masanın üzerine koyar. Sonra bir kalkan çıkarır, gösterir, masanın ayaklarına dayatır. Bir kılıç çıkarır, başından bir kıl koparır, havada keser, kılıcı miğferin yanına yerleştirir. Parçalanmış bir mızrak çıkarır, gösteri ile parçaları birbirine ekler, masanın yanına dayatır. Şaşkınlıkla bakan FİLOKSENOS ve PAMFİLOS'a döner*)... Baylar, benim sözüm yasadır... Bir haftada her birinden bin tane verebilirim...

HARİS : Bu denli kısa sürede...

FİLOKSENOS : Sen kimsin?...

YABANCI : En iyi firmaların temsilcisiyim!

FİLOKSENOS : Bunları topla ve toz ol!...

YABANCI : Fiyatları bilmek istemez misiniz?

FİLOKSENOS : Hayır...

YABANCI : Şunu bilmenizde yarar var. Savaş başladıktan sonra fiyatlar değişik olacak...

HARİS : Kesinlikle...

FİLOKSENOS : Rodos'a nasıl girdin, bu valizi hangi gümrükten geçirdin?

PAMFİLOS : Benimle gel, aramayı yapan o alçağı göstermen gerek...

YABANCI : Ne araması?... Turist olduğumu bildirdim, coşku ile buyur ettiler!... Tüm konuklarınız gidiyor, oysa ben geliyorum!... Şimdi mi konuşsak, yarın aynı saatte mi?...

FİLOKSENOS : Ne şimdi, ne yarın, ne hiçbir zaman!...

YABANCI : Her neyse... Ben tüm olasılıkları düşünerek kartımı bırakıyorum...

HARİS : Masanın üzerine bırak...

YABANCI : (*Kartını masanın üzerine bırakır, miğferi valizine koymak üzere dav-*

ranır.)

FİLOKSENOS : Bırak onu! Yasa dışı yolla ülkeye sokulan silahlara el koyuyoruz!...

YABANCI : Önemli değil, alabilirsiniz, örnek olarak getirdim. Evet... Palladion otelinde kalıyorum... Hoşça kalın... *(Çıkar)*

FİLOKSENOS : Güzel!... Haris, gördüğün gibi, tarafsızlığımızı baltalamak amacını güdüyorlar! Yalvarırım, bir düşünür olarak anlayış göster!...

HARİS : Bunun dışında ne yapıyorum ki?...

FİLOKSENOS : Öyleyse heykelleri neden geciktiriyorsun?

HARİS : Eskizleri kim değiştiriyor ikide birde?...

FİLOKSENOS : Ama sen gerekeni yapmıyorsun ki...

HARİS : Sanıyorum bugün sunacaklarım, kesin eskizlerdir...

FİLOKSENOS : Tanrı'ya şükür. Görelim. Pamfilos, yakma gel. *(HARİS eskizlerini göstermek üzere hazırlık yapar, iki sandalyeye yerleştirir, bu arada DİMADİS girer)*

DİMADİS : Başkan burada mı?

FİLOKSENOS : Tam vaktinde yetiştin! ... Bu yana gel Dimadis... Devam et Haris.

DİMADİS : Üzgünüm, ara vermeniz gerekecek...

FİLOKSENOS : *(Sert)* İşimizi bırakır da ıvır zıvır şeylerle uğraşırsak vay halimize!...

DİMADİS : Son derece önemlidir!...

FİLOKSENOS : Eskizlerden de mi önemli?

DİMADİS : Aracı geldi!...

FİLOKSENOS : Ne aracısı?...

DİMADİS : Dünya Barış Komitesi'nden...

FİLOKSENOS : Ne yapmaya gelmiş?...

DİMADİS : Savaş olan her yere gidermiş, karşıt olanları barıştırmakmış amacı!...

FİLOKSENOS : Öyleyse Dimitrios'a gitmesini öner! Biz kimseye düşman değiliz. Oysa o, kışkırtıcı, her şeye, herkese karşıtdır, anadan doğma bir muhalif...

DİMADİS : Ben de öyle dedim. Ne ki şu ana dek, bize karşıt olduğu konusunda elinde kanıt yokmuş. Önce çarpışmalar

başlamalıymış.

FİLOKSENOS : Ama Dimitrios askerdir, savaş başladı mı, tadını çıkarmak ister, onu durduramazsınız.

DİMADİS : Tezelden gelmesinin nedeni de buymuş işte. Yarından tezi yok, ateşkes koşullarını inelemeye koyulacakmış...

FİLOKSENOS : Ne dedin?... Savaş başlamadan ateşkes koşullarını mı inceleyecek?

DİMADİS : Çoğu kez savaştan da uzun. Bu durumda savaş da, görüşmeler bitene dek sürer!...

PAMFİLOS : Git de ki ona, tüm bunlar gereksiz, biz tarafsızız... Eskizler Haris...

DİMADİS : *(Silahları gösterir)* Bunlar ne?...

FİLOKSENOS : Hiçbir şey, örnek... Gel Haris...

HARİS : Tamam... *(Eskizleri açar)*

FİLOKSENOS : O, Tanrım... *(Düşmemek için PAMFİLOS'a tutunur).*

HARİS : Sizi dinliyorum...

FİLOKSENOS : Gene kafanın estiğini yapmışsın...

HARİS : Ne demek istiyorsun?...

FİLOKSENOS : Ne bu döküntü?...

HARİS : Dört tane yaptım... Hangisi?...

FİLOKSENOS : Ben dayanamıyorum artık, siz konuşun!... *(Uzaklaşır ve oturur)*

PAMFİLOS : Bak Haris, taraf tutuyorsun! Dimitrios'un atı ayamka duramayacak kadar dermansız. Ptolemeos'unki bir ayağı çukurda, bittli bir kısrak...

HARİS : Anlamını kavrayamadımz.Dimitros'un kompleksli karakterini, atının şizofreniyi vurgulayan durumu ile belirtiyorum.

PAMFİLOS : İyi ama Ptolemeos'un elçisi bunları görünce ne der.

HARİS : Hayır, hayır, bunlar söz konusu olamaz. Ptolemeos'un sinsi ve tiksindirici karakteri, kocamış kısrağın aptalsı gülümsemesiyle belirtiliyor. Her ikisinde de Avant-garde tekniği uyguladım.

FİLOKSENOS : Bir komplo karşısındayız, amacın bizi yakmak...

PAMFİLOS : Ne gerek var psikanalize, biz, istesek de istemesek de, ikisinin de gönlünü almak zorundayız...

FİLOKSENOS : Bak Haris, sana devletin bir gizli belgesini açıklayacağım, ama kimseye söylemeyeceksin. *(Koynundan bir papirus çıkarır, okur)* Rodos Yüksek Otelcilik Konseyi Başkanlığına... Sayın Başkan, Dimitrios'un ülkenize saldırmak üzere hazırlık yaptığı kesin olarak bilinmektedir! Bu denli saygı duyduğum tarafsızlığınızın özellikle bozulmamasını dilerim..." Görüyor musun Haris? "Yoksa bunun savunmasını kendim üstlenmek zorunda kalacağım, yıkıcı çarpışmaların sonucunda Rodos'un yokolacağını bile bile... Sonsuz sevgi ve saygılarla, Mısır Kralı Ptolemeos..."

HARİS : Al sana bir koruyucu daha...

FİLOKSENOS : Tarafsızlığımızın!...

PAMFİLOS : Bak Haris... Dimitrios'un atı yabanıl, kendisine erinç bir görünüm verdiğine göre, Ptolemeos'un yüzü kırıcılığı yansıtmalı, kısrağı ise gülümsemeli... Böylesi daha uygun olur kanısındayım.

DİMADİS : Ya da Dimitrios'u attan indir, iç dünyasını yansıtan atına hayranlıkla bakmasını sağla...

PAMFİLOS : ... Olmaz, bu durumda Ptolemeos daha yüksekte duracak... Ben şunu öneririm: İkisi de attan inecek, davranışlarını duruma göre ayarlayacaklardır... Kimi zaman biri, kimi zaman öbürü, kimi zaman her ikisi ata binecek...

FİLOKSENOS : Çok iyi!... En uygun çözüm bu. Esnek bir politika izlememiz sağlanır böylece! Haris, yapacağını anladın mı?...

HARİS : Anlamaz olur muyum? Onları sıçarlarken göstermem gerekecek...

FİLOKSENOS : Tutuklayın! İşin şaka kaldırır yanı yok, sıkıyönetimi de unutmayalım... Bizim,

bakanlar kurulumuzun önünde böyle konuşulmaz...

HARİS : Bağışlayın... *(Altında atı bulunmayan süvari durumunu alır)*... Böyle olmalarım mı istersiniz?

PAMFİLOS : Bir çare düşün...

HARİS : Vay sanatımın başına gelenler... *(Kartonlarını toplar)*... Gitmek en iyisi...

FİLOKSENOS : Tutuklansın dedim, orduyu çağırın!

HARİS : Söyleyecek sözüm yok sayın başkan, düşünce özgürlüğü tutuklanamayacağına göre...

FİLOKSENOS : Bre akılsız, nedir ki düşünce özgürlüğünün değeri vatanın özgürlüğü yanında?

HARİS : Düşünce özgürlüğüne gereksinmesi yoksa vatanımın özgürlüğü yerin dibine batsın...

FİLOKSENOS : Vardığımız bu noktada ne yapmamızı önerirsin?...

HARİS : Varılan 'yeri" iyice belirlemenizi! *(Kabul ettirircesine)* Süren savaşta, savaşsal tarafsızlık durumundayız!...

FİLOKSENOS : Nasıl bildin?

HARİS : Sanatçılara özgü önsezi ile. Kedinin, horozun, romatizmalının hava değişikliğini bildiği gibi... Düşünceye yapılan baskı, bunun kesin belirtisidir!...

PAMFİLOS : Gereken hazırlığı yapmaksızın nasıl savaşırız?...

HARİS : En yetkin eğitici, gerçek özgürlüğü olan istektir... Ne olacak, beni tutuklayacak mısınız....

FİLOKSENOS : Acelen mi var?...

HARİS : Yok...

(VUTİA, LAMİA ile birlikte acele girer, sözlerini keser)

VUTİA : Burada mısınız? Tanrıya şükür!... Bayan bana gledi, buraya getirmem için başımın etini yedi!... Dediklerini anlayamıyorum, bir de siz dinleyin, benim ruhumu kararttı!...

FİLOKSENOS : Turitst misiniz?
VUTİA : Dimitrios'un karısıyım, diyor, adı Lamia imiş...
LAMİA : Anlamazsanız kanıtlayabilirim... Dilerseniz bize olmadık yemekler yediren o mürekkep balığı görünümdeki aşçı Mentis'i ya da Dimitrios'un aklını çelmesi için gönderdiğiniz o oruspu çocuğunu anlatayım sizlere...
FİLOKSENOS : Biz kimseyi göndermedik, neler söylüyorsun sen?
LAMİA : Bunlar bize sökmez... Her neyse, şunu bilmenizi isterim ki, o orospu çocuğu beni kenara itip yerimi almadı ve de ben, politik büronuza yakınmak için gelmedim. Sayın bakanlar, Dimitrios ile olan bağlarım çoktan kopmuştu. Aramızda hiçbir ruhsal bağ, uzun zamandan beri yoktu.
VUTİA : Haberimiz var, haberimiz var...
LAMİA : On beş yılım boşa gitti... Bu işe bir son vermek için bir sandala atladım, kaçtım... Alt tarafı gencim ve Tanrı büyüktür!...
VUTİA : Başkasını bulursun şekerim...
FİLOKSENOS : Rodos'a ne zaman çıktınız?...
LAMİA : Geçen gün... Büyüleyici bir güzellikle karşılaştım. Atina, Korent solda sıfır kalır... Ve kalbim sızladı... Böyle bir cenneti yerle bir edecek... Bu canavara engel olmalısınız...
FİLOKSENOS : Bak, Dimitrios haber saldı bizlere, onu koruyucu olarak görmemiz isteğinde bulundu...
LAMİA : Ne demek olduğunu bilir misiniz, o alçak için koruyuculuğun?...
PAMFİLOS : Çok seviyormuş Rodos'u...
LAMİA : Adanızdan tiksinti duyuyor! Rodos'dendi mi yere tükürüyor! Ele geçirmek istemeyişinin nedeni de budur! Ama şimdi o orospu çocuğu aklını çeldi, geliyor...
FİLOKSENOS : Bir aile kızı için böyle sözler kullan-

mamanızı dilerim! Kaldı ki biz Dimitrios'un bir dost olarak geldiğine inanıyoruz!...

LAMİA : O mu? O adam kendi bağırsaklarıyla bile dost olamaz!...

DİMADİS : Ben size dememiş miydim?...

FİLOKSENOS : Abartıyorsunuz gibi geliyor bunu...

LAMİA : Kafadan çatlak adam gördünüz mü siz? Kuşatma, toplu kıyım, yok etme, tutsak alma delisi manyak kimdir bilir misiniz? Tek amacı çevresindeki insan ve ulusların yerlerde sürünmelerini görmek, onlara pis ayaklarını öptürmek olan bir canavarı, her gece düşünde Büyük İskender'i gören ve ona "ben seni onbaşı bile yapmam" diyen bir çatlağı gözönüne getirebiliyor musunuz?...

DİMADİS : Bakın, o bir askerdir, dedim size!

FİLOKSENOS : Susunuz!... *(LAMİA'ya)* Bizim onu çağırmamızın önemi yok mu?

LAMİA : Bu daha kötü!... Çağrılmayı onur kırıcı bulur! Tüm dünyayı kendisinin bilir de ondan... Kıbrıs'ta, bazı tüccarlar ona üç küp iyi zeytinyağı armağan etmek istemişler, vay hırsızlar, şimdi de zeytinyağlarıma mı sahip çıkıyorsunuz demiş, oracıkta öldürülmelerini emretmiş!...

FİLOKSENOS : Tanrı korusun... Demek ki "bana bir rakı verir misiniz" diyecek, "sıkıysa gel al" karşılığım vereceğiz, bunun ardından bir boğuşmadır gidecek, öyle mi?

LAMİA : Yazık ki öyle! Bir de o kahrolasıca generalleri yok mu, sürekli olarak o denli büyük bir orduyu işsiz bırakmanın sakıncalı olduğunu söyler dururlar.

DİMADİS : Sizi uyardım, konuk olarak gelmiyeceklerini söyledim...

PAMFİLOS : Uzatmayalım. Ne öneriyorsun?

FİLOKENOS : Konuya gelelim.

LAMİA : Ordunuz var mı? Rodos'a ayak basacak ilk Makedonyalı askeri yok edin!

Dimitrios'un anlayabileceği tek dil budur. Oruspuların, çeşitli mezelerin hiçbir yararı olmaz!...

FİLOKSENOS : Dimitrios'la savaşalım mı?...

LAMİA : Neden olmasın? Tanrı mı ki... Mesane darlığından acı çeken korkağın biridir o. Çekinmeden benim de üstümü arardı, bıçak bulundururum kaygısıyla. Ne denli boş adam olduğu bilinseydi, Sakızlıları bile alt edemezdi!...

FİLOKSENOS : Çeşitli makineleri var, oysa biz sapan bulmakta bile güçlük çekiyoruz, bunu aklımızdan çıkarmıyalım.

LAMİA : Makine nedir ki! Becerikli bir savaşçı depoya sızar da ateşe verirse, bakın nasıl duman eder ortalığı!... Kendisi söyledi bunları bana? Bilmezsiniz, dil ebesidir...

FİLOKSENOS : Ulu Tanrım... Nedir bu savaş kışkırtıcılığı!...

LAMİA : Ben iyiliğiniz için söylüyorum... Yaşamımı zehir eden o canavar, bastığı her yeri mezarlığa dönüştürür.

FRİKSOS : *(Çok telaşlı girer)* Sayın Başkan...

FİLOKSENOS : Sırası değil...

FRİKSOS : Haberler çok kötü...

FİLOKSENOS : Yeter artık, yazık oluyor Rodos'a...

FRİKSOS : Dimitrios'un Makedonyalı askerleri Posidonion bölgesinde çıkartma yapmışlar, tam donanımla içeriye doğru ilerliyorlar... Zefiros otelinden geçerlerken garsonlardan biri üzerlerine bir tabak atmış... Bunun üzerine durmuşlar tüm otel personelini tutuklamışlar, müdürü bayıltıncaya dek dövmüşler ve oteli yakmışlar... Bizleri uyarmak üzere de sahildeki otelleri ateşe vermişler... Teyzemin oteli de kül olmuş!...

(FRİKSOS'un söyledikleri herkesi etkiler, sessizlik olur, HARİS ayağa kalkar, sorar...)

HARİS : Şimdi ne olacak, beni tutuklayacak

mısınız, yoksa gideyim mi?...

FİLOKSENOS : *(Şaşkınlıkla)*Neden Dimitrios?... Neden?... Sana kuşatmacı dedik mi ki?...

PAMFİLOS
VUTİA
DİMADİS
FRİKSOS : Demedik!...

FİLOKSENOS : Usluyduk, ilgisizdik, tarafsızdık.

DİĞERLERİ : Tümü ile!...

FİLOKSENOS : Bu yaptıklarını iyice düşündün mü? Tüm istediklerini, biz, iyilikle vermeğe hazırdık. Zor kullanmak neden gerekti?

DİĞERLERİ : Neden?...

FİLOKSENOS : Antigonos'un çocukları olmayabiliriz, çevreyi tedirgin edecek bir donanmadan yoksunuz belki, ama biz de insanız. Bir gün şeytanın ayağı kırılır da öfkelenirsek ne olur Dimitrios, düşündün mü?; *(Miğferi masadan alır, kafasına geçirir)* Diyelim ki soğukkanlılığımızı yitirdik, gözümüz kararadı, içimizdeki bencil duygular kamçılandı... Ne olur bunu sonucu Dimitrios?... Sorarım sana ne olur? Buralara saldırır da kapıları, tabakları kırarsan, boyaları bozarsan, kendimi tutmakta güçlük çekmez miyim?... Tek bir bardak kırılsa, deliye dönerim. Otelimi ateşe vermene, malımı yok etmene nasıl göz yumarım?... *(Kalkanı kapar)* Sorarım sana Dimitrios... Aklına esti diye, önüne çıkanı döversen, kılıçtan geçirirsen, elimiz kolumuz bağlı mı kalırız sanırsın?... Bıçaklarımız, çatallarımız yerlerinde mi kalır dersin?... *(Kılıcı kapar)* Aldanıyorsun Dimitrios! Eğitimden yoksun olabiliriz, elimizde silah bulunmayabilir, ne ki bu, değersiz olduğumuz anlamına gelmez... Kirpi de eğitimden yoksundur, ama dikenleri var, tilkinin silahı yok, ne ki kurnazdır, maymun da hayvandır ama

öğrenme yeteneği var!... *(Mızrağı da kapar)* ... Evet Bay Dimitrios!... İçinde bulunduğum koşullarda, gevşekliğin, kaygsızlığın adası olduğumuz bir yana bırakarak, kesinlikle yasaklanmış bir şeyi haykırasım geliyor!... Haydi Dimitrios, kulak ver!... "Yaşasın Rodos"!...

DİĞERLERİ : Yaşasın!...
FİLOKSENOS : Sıkı ise dene Rodos'a gelmeyi!...
DİĞERLERİ : Dene!...
FİLOKSENOS : Ya özgürlük, ya ölüm!
DİĞERLERİ : Yaaa!...
FİLOKSENOS : Ey Rodoslular ileri!...
DİĞERLERİ : İleri!...
FİLOKSENOS : Buyurun ölüm kalım savaşına!...
DİĞERLERİ : Buyurun!...
FİLOKSENOS : Vatanı savunmak güzel şey!...
DİĞERLERİ : ... Savunmak ...
FİLOKSENOS : Aklımıza başka şey geliyor mu?...
DİMADİS : ... Gelmiyor...
FİLOKSENOS : Yok zararı. Eldekilerle yetinelim, başlayalım... Beni izleyiniz...

KARANLIK

ARA

BEŞİNCİ TABLO

(DİMİTRİOS'un karargâhı. ELEPOLİS'in maketi ve büyük harita yerlerinde yok. Dekor ve sandalyeler değiştirilmiş, genellikle lüks otellerde rastlanan ve gevşeklik veren bir tantana görülür. Çiçekli saksılar, kuş kafesleri. Bir masanın üzerinde, açılmış haritalar ve ortada meyva dolu bir meyvalık. Sağdan KALLİKRATİS girer. Sol ayağı alçıya alınmış, baston yardımıyla yürür. Tedirgindir, seslenir.)

KALLİKRATİS : Nöbetçi, nöbetçi!...
(Dipten bir asker gelir)
KALLİKRATİS : Acele binbaşıyı getirin, dikkatli olun!... *(Asker çıkarken, EVELPİDİS girer. Sağ eli yaralıdır, boynuna bağlanmış bir büyük mendile asılıdır)*
EVELPİDİS : Ne var?...
KALLİKRATİS : Olağanüstü konsey!...
EVELPİDİS : Neden?...
KALLİKRATİS : Öyle esmiş kafasına...
EVELPİDİS : Yandık desene!...
(NEOKLİS girer, boynu sarılıdır, kafasının hareketlerini engelleyen geniş, beyaz bir kolalı yaka vardır boynunda)
NEOKLİS : Sen mi çağırdın beni?...
KALLİKRATİS : Olağanüstü toplantı...
NEOKLİS : Ciddi misin?...
(İki nöbetçi hasta arabasıyla binbaşıyı getirir)
KALLİKRATİS : Bu yana, bu yana, içeriye kimseyi almayın, toplantımız var...
(Askerler çıkarlarken PİTİAS girer. Kafası sarılıdır)
PİTİAS : Ne var, ne oluyor?...
EVELPİDİS : Ne bileyim ben...
PİTİAS : Kaygılanmayın! Ne olursa olsun

kaygılanmayın... *(Binbaşıya)* Nasılsın Eftimios?... İyileştin mi?...

NEOKLİS : *(Binbaşıya)* Bana bak... Az, öz ve kesin konuş, yoksa, duman eder bizi!...

PİTİAS : Dur bakalım, ateşin var mı?... *(Binbaşının elini tutar)*

EVELPİDİS : Nasıl?...

PİTİAS : Serince!...

EVELPİDİS : *(Elini Binbaşının alnına götürür)* Bu, olağandan çok serin!...

NEOKLİS : *(Binbaşının elini tutar)* Bunun neresi soğuk? Buz gibi olmuş!...

PİTİAS : Nabzı.... Nabzına bakayım... *(PİTİAS Binbaşının elini tutar, EVELPİDİS kalbini dinlemeye çalışır).*

EVELPİDİS : Bir şey duyuyor musun?...

PİTİAS : Duymuyorum...

EVELPİDİS : Ben de...

NEOKLİS : Ölmüş!...

KALLİKRATİS : Dün geceden beri ölü!...

PİTİAS : Bir ölü mü getirdin toplantıya?...

KALLİKRATİS : Öyle buyurdu!... Açıklamaya çalıştım, olanak bulamadım...

PİTİAS : Toplantıda karşısına bir cansız çıkarsa bunu nasıl açıklarız?...

KALLİKRATİS : Gizleyelim...

PİTİAS : Göz göre göre nasıl olur bu?...

KALLİKRATİS : Bunca olayı nasıl gizledik? Donanma gerçeğini biliyor mu? Ya piyade birliklerinin durumunu ? Zırhlı tümenleri? Ve de...

EVELPİDİS : *(PİTİAS'a)* Tüm suç sende, Rodos'la savaşı sen önerdin...

PİTİAS : Ben mi, bu mu?... *(KALLİKRATİS'i gösterir)*

EVELPİDİS : Her ikiniz... İkiniz de yengiden söz ettiniz, oysa bozguna uğradık...

PİTİAS : Hadi oradan, sorumluluğu bana yüklemeyin! Ben salt güvenlik sorumlusuyum. Düzenlediğim dosyalar ortada! İşler yolunda gittiği sürece kıvanç duydunuz, değil mi? Ne zaman, nerede bu denli hoşça vakit geçirdik? Ne zaman,

nerede bu denli varlıklı olduk? Nerede?...

NEOKLİS : Hiç utanmak kalmadı mı sizde? Temize çıkmak için uyduracağınız yalanlar üzerinde kafa yoracağınız yerde, oturmuş, batkın vurguncular gibi birbirinizle dalaşıyorsunuz... Ağırbaşlılığa aykırıdır tüm bunlar!...

PİTİAS : Çok doğru! Binbaşıyı dışarı çıkarırız..

KALLİKRATİS : Şssst!!! Geliyor!!!
(Şık, güzel, askerliğe pek uygun olmayan giysiler vardır üzerinde. Elindeki süzgeçle, konuştuğu sürece saksıları sular)

DİMİTRİOS : Baylar, iyi akşamlar...

GENERALLER : İyi akşamlar komutanım. *(Saygı ve özenle eğilirler)*

DİMİTRİOS : Sizi nasıl ağırlamamı istersiniz? Ne alırsınız, içki mi, meyve suyu mu, tatlı mı, dondurma mı?...

PİTİAS : Sağ ol komutanım...

EVELPİDİS : Sağ olun, aldık...

DİMİTRİOS : Güzel, öyleyse konuya girelim... Rica ederim oturun, ayakta durmayın... Evet... Altı aydır Rodos'tayım ve Rodos alınamadı! Kale duvarları yoktu, şimdi var. Ordusu yoktu, şimdi var. Silahları yoktu, silahlandılar! Savaş gücü yoktu, savaşır oldular. Sizin şu asker kafalarınız nasıl açıklar bunu? Bir mucize oldu da otelciler birdenbire savaşçı mı kesildiler? Olamaz. Öyleyse değişikliği başka yerde aramalı. Ama nerede? İşte çözülmesi gereken sorun! Her ne olursa olsun, yitirecek zamanım yok. Yarın, son, kesin saldırıyı yapmak kararındayım! Rica ederim, yaklaşın... *(Sulamayı keser, haritaların bulunduğu masaya gider. Bu arada MENTİS elinde bir tabakla girer)*

MENTİS : Kürdanınız Komutanım...

DİMİTRİOS : *(Hayranlıkla)* Yaman adam, hiçbir şeyi unutmaz!...

PİTİAS : İzin verir misin komutanım?...

DİMİTRİOS : Elbette generalim...

PİTİAS : Aramızda gereksiz bir kişi var mı dersin?...

DİMİTRİOS : *(Gereksizi ararcasına çevresine bakınır)*

MENTİS : *(Aşağılanmış gibi davranır)* Ola ki beni amaçlıyor... *(Gitmek üzere davranır)*

DİMİTRİOS : Buraya gel Mentis, buraya gel... Kalmak ister misin, konuşulanları bilmek ister misin?...

MENTİS : Ben bir şey demedim...

DİMİTRİOS : *(PİTİAS'a)* Öyleyse neden dışarı çıkmak istiyor dedin?

PİTİAS : Ben istiyor demedim...

DİMİTRİOS : Dinlemek istiyorsa, bu seni neden tedirgin ediyor?...

PİTİAS : Ama toplantıdayız...

DİMİTRİOS : Toplantı benim, senin değil! Gel yanıma Mentis, yanıma otur! Ne diyorduk... *(Haritaların üzerine eğilir)*

GENERALLER : Evet komutan...

DİMİTRİOS : Elepolis, Krinos tatlıcı dükkânı çevresindeki kale duvarına doğru ilerleyecek... Tüm silahlarla gerçekleştirilecek yoğun bir bombardımandan sonra, akıncı birliği cepheden saldırıya geçecek, bu arada zırhlı tümenler kuzey ve batı duvar kapısını zorlayacak. Daha sonra güneye kayacak ve Statis Bakkal dükkânındaki şeridi kapatacak... Ağır piyade birlikleri ivedilikle saldırıya geçecek, sağ ve sol kanattan geliştirilecek bu saldırı sonucunda da kalan son direniş yuvaları yok edilecek. Gerekirse, süvari birlikleri ve tüm güçler de savaşa sokulacak. Yarın öğle yemeğini Rodos'ta yemek kararındayım!

MENTİS : *(Sevinir gibi yapar)* Ne büyük an!...

DİMİTRİOS : Hiçbir kuşku kaldı mı?...

GENERALLER : Kalmadı komutan!...

DİMİTRİOS : Güzel!... Sen binbaşı, baskın uzmanı olarak başa geçeseksin... Harekât büyük

bir gizlilik içerisinde gerçekleştirilecek. Mezar sessizliği isterim!... Olur da başarısızlığa uğrarsan, karşıma çıkmamanı salık veririm... *(KALLİKRATİS'e)* General, yeni tutsağımız var mı?...

KALLİKRATİS : Var elbette...

DİMİTRİOS : Sorguya çekelim, genel durumun aydınlanması açısından gereklidir... Haber sal, getirsinler... *(KALLİKRATİS çıkmak üzere davranır, Pitias'ın sesi onu durdurur.)*

PİTİAS : Gerek yok, kendim sorguya çekerim, her zamanki gibi. Sonucu raporla sunarım!...

DİMİTRİOS : Mentis, benim sorguya çekmemi önerdi. Sanırım bunu yapmamda yarar var. Bilirsiniz ben, çok geniş yetenekleri olan bir kişiyim. General olsun, ayakkabı boyacısı olsun, gerçeği kim söylerse kulak veririm. *(KALLİRAKTİS girer)*

PİTİAS : *(Ateşli)* Komutanım, Bay Mentis'in buradaki görevi üzerine bizi aydınlatman daha doğru olur gibi geliyor bana...

DİMİTRİOS : *(Yıldırımla vurulmuşa döner)* Ne dedin, ne dedin?... Sizleri mi aydınlatacakmışım? Öyle mi?... Kim olduğumu unuttunuz galiba...

MENTİS : Benim suçlu olan, ben!... *(Ağlamaklı, çıkmak ister)*

DİMİTRİOS : Mentis, Mentis...

MENTİS : Bırak gideyim, benim yüzümden çekişmeniz doğru olmaz.

DİMİTRİOS : Sen gidersen, ben de giderim!... Yo, bu gitsin... *(PİTİAS'a)* Sende utanmak yok mu, ne satışıyorsun bu kutsal insana? Güvenlik sorumluluğunu, bu meleğin hafiyeliğini yapmak için mi üstlendin?...

PİTİAS : Bildiğim kadarıyla...

DİMİTRİOS : Kendine sakla bildiklerini! Söyle bakayım, büyük haritam nerede? Nasıl oldu da kayıplara karıştı? Makinemin

maketi de yerinde yok. Durup dururken Urania'nın ortadan yok olmasını nasıl açıklarsın? Çevremiz Ptolemeos'un ajanlarıyla dolmuş, oysa sen duygularını casuslamakla vakit geçiriyorsun...

PİTİAS : Cezalandırılmamam koşuluyla gerçeği açıklayabilirim.

DİMİTRİOS : O, Tanrım, her zaman gerçekten yana değil miydim?

PİTİAS : Urania belirli bir plan çerçevesinde kaçırıldı. Ve onu kaçıran kişi, makinenin de, haritatanın da yok olmasından sorumludur. Ve kimbilir daha neler karıştırıyor...

DİMİTRİOS : Saygısız!...

MENTİS : Kara çalmak, leke sürmektir amaçları!

PİTİAS : Kanıtla!...

MENTİS : Sen kanıtla!...

GENERALLER : *(Yüksek sesle MENTİS'e karşı çıkarlar)* ... Senin kanıtlaman gerek, sen, sen kanıtla!...

DİMİTRİOS : Patlayın!... *(Susarlar)* Ne demek bu? Birlik dirlik içinde olmamıza karşın tümünüz birden konuşuyorsunuz. Bu ne biçim şey? Askeri mahkemeye mi göndereyim sizi?... Suçsuz bir kişinin neyi kanıtlamasını istersiniz? Suçsuzluğun kanıtı mı olur?...

MENTİS : Üzerinde fazla durulursa, kanıtım var!...

DİMİTRİOS : Var mı?...

MENTİS : Binbaşı tanığımdır, sorabilirsin?...

DİMİTRİOS : *(Ölüye)* Eftimios, arkadaşlarını yalanlaman hoşgörü ile karşılanamaz ama, Mentis'i gücendiren beni de gücendirmiş olur... Bildiklerini söylemeni dilerim... Evet, bekliyorum... Dilemiyorum, emrediyorum... Sağır mı oldun?... Bak, sabrım tükeniyor... *(Yanına gider, ilk olarak binbaşıya yakından bakar)* Alık gibi bakma bana... *(Kuşkulanır, parmağını*

ölünün gözleri önünde sallar) Ne oluyor?...

MENTİS : Gördüğün gibi işte...
(DİMİTRİOS korku ile ölüden uzaklaşır)

MENTİS : Sonra da pervasızca beni kötülerler!...

DİMİTRİOS : *(Generallere)* Biliyor muydunuz?... Bir ölü ile konuşturdunuz beni, öyle mi?... Ve kendisine genel saldırı görevini verdim... Sizi gidi düzenbazlar!... Kovuldunuz!... Donanmamı, ordumu, araç gereçlerimi tez elden teslim edin . *(PİTİAS'a)* Sen de güvenlik arşivlerini...

PİTİAS : Arşiv yok ki...

DİMİTRİOS : Yok mu? Bunları da mı Ptolemeos aşırdı?...

PİTİAS : Arşivimiz hiç olmadı...

DİMİTRİOS : Olmadı mı?...

PİTİOS : Hiç olmadı. Toplanan bilgileri, dörtlük yaptım, dörtlükleri ezberledim, yazılı kâğıtları sürekli yedim, yabancı ellere geçmesini engellemek için!... Vicdanım, tonlarla kâğıt yememe neden oldu...

DİMİTRİOS : Vicdan mı, yoksa beni sürekli yükümlülük altında bulundurmak mıydı amacın? Beş dakika içinde haleflerinizi saptayacaksınız! Alçaklar... *(Ölüyü gösterir)*... Dışarı!...

KALLİKRATİS : *(Dışarıya doğru seslenir)* Onbaşı, gelin alın şu ölüy... ü... binb...

DİMİTRİOS : Ve yalnızlık... *(Öne doğru bakar, düşüncelidir, dikkatini çeken bir şey var, sanki büyülenmiştir, sahnenin önüne gelir)* Tanyerine bak, Mentis, güneş doğuyor, tanın aydınlığına bak!...

MENTİS : Tanrım, bu ne güzellik!...

DİMİTRİOS : Ve boşa gidiyor! Bir düşünür olarak, gitarımı alıp şarkı söyleyeceğim, düşünceye dalacağım yerde, oturmuş alçaklıklarınız, pisliklerinizle kirletiyorum kendimi! Burnumun dibinde, belli etmeden, nasıl oldu da bu denli

değiştiniz? Tünümüz, çabuk tanyerine bakın!... *(Generaller dönüş yaparlar, hazırol durumunda tanyerine bakarlar)* Nedir sizde yaptığı çağrışım!... Doğan güneşin çevresinde bulutlar alabildiğine güzelleşiyor!... Oysa doğan insanın çevresinde bulunanlar alabildiğine köpekleşiyor!... *(Bir saksıyı gösterir)* Çiçeği bakın. Gübre verirsin, güzel kokular çıkarır. İnsana güzel kokular verirsin, gübre çıkarır...

MENTİS : Yazık ki öyle... *(Bu arada binbaşı dışarıya alınmış, içeriye ilk tutsak getirilmiştir. Bu, tanıdığımız, PAMFİLOS'tur. Üzerinde, Makedonya üniformasına eş bir üniforma vardır. Eski Makedonya selâmını gölgede bırakacak denli gürültülü, şamatalı bir selâm verir)*

DİMİTRİOS : *(Döner, şaşkınlıkla bakar)* Kim bu? ...

KALLİKRATİS : Tutsak, komutanım...

DİMİTRİOS : Olamaz!...

PİTİAS : Bizden kopya çekmişler...

DİMİTRİOS : Ne hakla?...

PİTİAS : Canları böyle istemiş...

DİMİTRİOS : Neden bana söylemediniz....

PİTİAS : Söyledik, komutanım...

DİMİTRİOS : Yalan! Söylemediniz!... *(PAMFİLOS'a, heceleri teker teker söyleyerek ve uyarırcasına)* Gözlerimin içine bak!...

PAMFİLOS : Evet...

DİMİTRİOS : Adın...

PAMFİLOS : Pamfilos...

DİMİTRİOS : Rütben...

PAMFİLOS : Yarbay...

DİMİTRİOS : Birliğin...

PAMFİLOS : Berberler ve Kuaförler...

DİMİTRİOS : Komutanınız kimdir?...

PAMFİLOS : Filoksenos, öc almayı güden...

DİMİTRİOS : Hangi askeri okulu bitirdi?...

PAMFİLOS : Korfu Otelcilik Okulu'nda öğrenim gördü...

DİMİTRİOS : Askeri okul dedim...

PAMFİLOS : Hiçbir yerde...
DİMİTRİOS : Başka nerelerde savaştı?...
PAMFİLOS : İlk olarak savaşıyor, kendi kendini yetişirdi, tümümüz kendi kendimizi yetiştirdik. Sen Rodos'a gelmeden önce, bu konuların tamamen dışındaydık. Bildiklerimizi senden öğrendik. Biz iyilikbilir insanlarız, her yerde sürekli şunu söylüyoruz. "Tanrı büyük iyiliksever Dimitrios'u korusun!"...
DİMİTRİOS : *(Büyük şaşkınlıkla)* İyiliksever?!...
PAMFİLOS : Bu denli büyük bir ünü aklımıza getiremezdik. Ne bilirdik kılıç tutmasını? Övünmek gibi olmasın, biz Rodoslular üstün yetenekli bir soyuz. Öğretilenleri kolaylıkla belleriz. Özellikle böylesine büyük bir öğretmenin yönetiminde!!! Sizi yordum mu?
DİMİTRİOS : Ne demek, tam tersine...
PAMFİLOS : Gerçek şu ki, bu işe inançla sarıldık. Örneğin, silahlarımız önceleri yetersizdi. Çatal bıçakla savaşmak zorunda kaldık. Ve pek çok genç yitirdik! Ne ki sizden silah satın almaya başlayınca...
DİMİTRİOS : Bizden mi?...
PAMFİLOS : Bu pahalıya oturdu bize...
DİMİTRİOS : Dur! Satanlar kim?...
PAMFİLOS : Herkes! Biz bunu hoşgörü ile karşıladık. Rodos'ta yaşam tatlıdır, paran olmadı mı çılgına dönersin...
MENTİS : Aklını çeler insanın Rodos...
DİMİTRİOS : Benim aklımı neden çelmedi? Ben de insan değil miyim?... *(Generallerine)*... Her şeyden yoksunum, köşeme çekilmiş, kanık bir yaşam sürüyorum... Askerlerim bir hırsızlar ordusu, düşmanlarım hırsızlara yol gösteren bir topluluğa dönüşmüş. *(PAMFİLOS'a)* Dikkatli bak, bunlardan size silah satan oldu mu?
PAMFİLOS : Yok, ne önemi var, artık satın almıyoruz. Karaborsa yüzünden batmak üzereydik! Bu nedenle silahları iyice in-

celedik ve benzetme yoluyla üretime geçtik! Ancak, tüm bunları sana borçluyuz ve bundan böyle askerlik uğraşısını sürdüreceklerimiz seni Tanrı bilecekler!

DİMİTRİOS : Beni şaşırtıyorsun... Otur bakayım... *(PAMFİLOS bir tabureye oturur)* Söyler misin... Madem ki Tanrınız durumundayım, neden bana yenilmiyorsunuz?

PAMFİLOS : Doğrusunu istersen, bunu da konuşmadık, tartışmadık değil. Taptığımız varlığın yıkılmasına gönlümüz olamazdı...

DİMİTRİOS : Ve neye karar verdiniz?

PAMFİLOS : Dedik ki... Dimitrios'un bir kez yenilmesi ona bir şey yitirtmez! Oysa biz, doğru dürüst bir üne kavuşmadan yenilirsek, yok olur gideriz!...

DİMİTRİOS : İyi ama, beni yenebileceğiniz nereden esti aklınıza?...

PAMFİLOS : Ne?...

DİMİTRİOS : Bak, sana saygım, sevgim var, ama soruma karşılık vermezsen, oturduğun o taburenin üstünde keserim seni...

PAMFİLOS : Ne demek, sizi yendiğimize göre...

DİMİTRİOS : Yenmek mi?... Beni mi?...

PAMFİLOS : Haberin... yok mu?...

DİMİTRİOS : Sen nereden biliyorsun?...

PAMFİLOS : Olaylardan...

DİMİTRİOS : Hangi olaylardan?...

PAMFİLOS : Haritanız var mı?

DİMİTRİOS : Masada... *(Masaya gider, PAMFİLOS onu izler)*

PAMFİLOS : *(Haritayı göstererek)* Şu bölgede sizi çember içine almış bulunuyoruz. Öç almayı güden komutanımızın dediğine göre sizi şu şeritte de çevirirsek, kaçacak yer bulamazsınız.

DİMİTRİOS : Limanı ben tutuyorum.

PAMFİLOS : Ele geçirdik, geri aldık.

DİMİTRİOS : Ne zaman....

PAMFİLOS : Bir ay önce...

DİMİTRİOS : Deniz üssü benim elimde.

PAMFİLOS : Önce deniz üssünü, sonra da limanı ele geçirdik...

DİMİTRİOS : Bunlar masal!... Tüm adaya egemenim ve sizi fareler gibi kapana kıstırdım.

PAMFİLOS : Gerçek şu: Sizi çember içine aldık, bu nedenle ağır piyade birliklerin teslim oldular.

DİMİTRİOS : Delirdin mi? Ağır piyade birliklerim yayılmış, zırhlı tümenlerin gerisindeki yerleri tutmuştur.

PAMFİLOS : Zırhlı tümenler dağıldı...

DİMİTRİOS : Ne?...

PAMFİLOS : Böylece silah elde etme olanağım bulduk...

DİMİTRİOS : *(Üzerine atılır, boğmak ister)* Yalan söylüyorsun, moralimi kırmak amacın...

PAMFİLOS : (*Ayaklarına kapanır*) Ateş yaksın beni doğruyu söylemiyorsam...

MENTİS : Doğru söylüyor. Tanırım onu, dürüst adamdır.

DİMİTRİOS : Akıl almaz şey!... Düşmanlarımız hakkında bilgi edinmek için bir tutsağı sorguya çekiyorum, sizin yaptıklarınızı öğreniyorum! Aldattınız beni, tümünüz, generalinden erine dek... Benim gibi bir öndere layık değilsiniz. Benim için ölmeyi aklınızdan bile geçirmezsiniz. Düzeyimde değilsiniz... Düşman gibi... *(PAMFİLOS'un elini kapar ve sıkar)* Candan kutlarım...

PAMFİLOS : Sağ ol... *(Sevinçli, çıkar)*

DİMİTRİOS : *(Dışarıya doğru seslenir)* Sonraki gelsin!...

DİMİTRİOS : *(İki eliyle başını tutar)* Mentis, bana bir trajedi oyuncusu gerek!... *(Denize doğru gider, MENTİS onu izler)*

PİTİAS : *(Arkadaşlarına fısıldar)* Soğukkanlı ve sabırlı olalım. Önderler gelir, akıllarını yitirir, yok olur giderler. Kalıcı olan sadece generallerdir!...
(İki er HARİS'i getirir, ellerinden tuttuk-

larına içerlemiştir, sinirlidir)

HARİS : Niçin itekliyorsunuz beni?... *(Askerler salarlar)* İyi akşamlar!...

DİMİTRİOS : Bu ne biçim giysi?...

HARİS : İnsan giysisi.

DİMİTRİOS : Nerede görevlisin?...

HARİS : Bende!...

DİMİTRİOS : Nerede?...

HARİS : Bende...

DİMİTRİOS : Nerede tutuklandın?...

HARİS : Tutuklanmadım, teslim oldum. Kuşatıcıya mesaj getirdim!...

DİMİTRİOS : Adın ne?

HARİS : Lindios'lu Haris, heykeltraş, ressam, ozan, beyin sahibi...

DİMİTRİOS : Seni dinliyorum...

HARİS : Kişiye özeldir!...

DİMİTRİOS : Üstünü arayın!...

PİTİAS : *(Üstünü arar)* Silahsız...

HARİS : İnancım gereği!...

DİMİTRİOS : *(Generallere)* Dışarı...

HARİS : *(MENTİS'i gösterir)* Bu da...

DİMİTRİOS : Ona güvenim tamdır...

HARİS : Benim değil...

MENTİS : Üsteleme, sanatçı değil mi, ne beklersin... *(Çıkar)*

DİMİTRİOS : Sen mi yapacaktın heykelimi?

HARİS : Ben!...

DİMİTRİOS : Bu konuyu seninle konuşmak isterim...

HARİS : Hazırım...

DİMİTRİOS : Ama önce mesajı. Kim ve niçin gönderdi seni?...

HARİS : Kendi kendime geldim, kendimce geldim...

DİMİTRİOS : Deli misin? Rastgele bir adamın, kendince gelip beni tedirgin etmesi olası mı?...

HARİS : Bak, ben rastgele bir adam değilim. Ben seninle eşitim.

DİMİTRİOS : Eşit mi?...

HARİS : Bunu sana kanıtlayabilirim. *(DİMİTRİOS'a kuvvetli bir tokat atar. Beklenmedik bu davranış karşısında*

DİMİTRİOS şaşkın ve sessiz bakar)
Görüyor musun?... Bu ancak eşit kişiler arasında olur... *(Yanağını uzatır)* Şimdi sen de vur...*(DİMİTRİOS yerinde durur)* Vursana, eşitlik dedik ya... Aşağılık duygusuna kapılmanı istemem!...

DİMİTRİOS : Son dileğin nedir?...

HARİS : Beni düş kırıklığına uğratmaman! Benzer bir durumla hiç karşılaşmadığına göre, bunu yeterince ölçümleyeceğine sarsılmaz inancım vardı. Yaşamımda bir kez daha aldandıysam, önce söyleyeceklerime kulak ver, sonra dilediğini yap! Uygun biçimde aydınlatılırsan, sen bile gerçek kişiliğini bulabilirsin inancındayım... Sanıyorum tüm bunlara inanan tek adamım! Ve kendinden de bildiğin gibi, yalnızlık kadar acı şey yoktur!...

DİMİTRİOS : *(Çok etkilenmiştir)* Nerden biliyorsun benim yalnızlığımı....

HARİS : Yaptığım çalışmalar sırasında saptadım bunu. Ve seni yakından görmek isteği uyandı içimde! Bir sorunlar dizisi oluştu kafamda, beni sürekli tedirgin eden! Nasıl çözecektim, anlatım sorununu? Nelerdi sana özgü belirtiler?... Tam bir alacakaranlık!... Yön dümeni durumunda olan iç dünyanı bulamadım.

DİMİTRİOS : Bunu açıklamak için mi geldin buraya?

HARİS : Saptamak istedim! Onyedi kez biçim verdim yapıtıma! Ancak derinlik veremedim. Derken hükümetim haber saldı! "Sipariş stop, savaş". Ne ki sorunun bende yarattığı tedirginlik sürdü ve çalışmalara yeniden başladım. Ama bu kez özgürce, yaratıcı güçle, derine inerek! Sonuç?... En yetkin yapıtım oluştu!...

DİMİTRİOS : Neden yanına almadın?...

HARİS : Burada, yanımda... *(Donundan, katlanmış bir eskiz çıkarır, masanın üzerinde açar.)*

DİMİTRİOS : *(Şaşkınlıkla bir eskize bir HARİS'e bakar, sonra kılıcını çeker)* Bu ben miyim?...

HARİS : *(Uzaktan)* Doğru göremedin. Aylarca üzerinde çalıştığım bir yapıtı bir anda görmen, kavraman, olanaksız... Bir sanat yapıtına böyle bakılmaz...

DİMİTRİOS : Nasıl bakılır?...

HARİS : Bencillikten arınmış olarak, ruhun gözüyle. Yüzeyde durma, içini dışa çıkardım!...

DİMİTRİOS : Yön dümenim durumunda olan iç dünyam öyle mi?...

HARİS : Dinle anlatayım...

DİMİTRİOS : Anlat, ölüm yolcusu...

HARİS : Gücünü gösterecek başka yol yok mu? Ben tek bir kâğıtla geldim... *(DİMİTRİOS kılıcını yere atar)*

HARİS : Kulak ver söyleyeceklerime... Seni karşımda kılıklandırdım ve şu düşünceye vardım... Bunca meslek varken, Dimitrios acaba neden kuşatıcılıkta karar kıldı?

DİMİTRİOS : Duygularımı okşadı da...

HARİS : Evet, ama neden....

DİMİTRİOS : Kuşatıcı olmak az şey mi?...

HARİS : Doğal ki değil, ama ne anlamı var? Ordunun başına geçer, Yunanistan'ı, Girit'i, Kıbrıs'ı işgal eder, buralara dek gelirsin! Ama sorun şu: Tüm bunların anlamı ne?...

DİMİTRİOS : Olağanüstü!...

HARİS : Yani?...

DİMİTRİOS : Selefkos'un içine korku girmeli, Ptolemeos'u yıkmam için benimle birlik olmalı. Kasandros bundan kaygı duymalı, Selefkos'u yok etmem için benimle birleşmeli. Böylece Lisimahos'la bağlaşarak Kasandros'u ortadan kaldırmak amacındayım. En sonunda destekten yoksun kalacak Lisimahos'un işini bitirerek ve tek kalarak, kafa dinçliğine kavuşmaktır amacım!...

HARİS : Kafa dinçliğine kavuşmak dedin, nedir seni tedirgin eden?...

DİMİTRİOS : Tüm çevredekilerin davranışları!...

HARİS : Ne yapıyor ki bu çevredekiler?...

DİMİTRİOS : Ben saldırıya geçmezsem, onlar saldırırlar! Bu denli derin bir coşkuyu nasıl kaldırırım? Çevredekilerden korkacağıma, onların benden korkmaları daha uygun olmaz mı?...

HARİS : Olduğun yerde dur, kıpırdama... Sağ gözünde güvensizlik uçuşmakta, sol gözünde kötülük parıldamakta. Sağ gözünle titrersin, sol gözünle cana kıyarsın... Sağ kulağın sonsuzu aramakta, sol kulağın, genel inanç eksikliğinden cılızlaşmış... Gel bak, ne denli saygım var gerçeğe!... Sorarım sana! Korkak doğdun diye, tüm dünyayı tedirgin etmeye hakkın var mı?...
(Dışarda gürültü ve koşuşmalar)

DİMİTRİOS : Ben miyim korkak?...

HARİS : Doğuştan! Burada, Rodos'ta iyice belli oldu! Silahsız ve suçsuz kişileri kılıçtan geçirmeden, aşevleri ve tatlıcı dükkânlarının arasından bile geçmek yürekliliğini gösteremedin...

DİMİTRİOS : Ama bana olan gönül borçlarını sürekli açıklıyorlar, bana önder diyorlar, iyiliksever diyorlar!...

HARİS : Bir bakıma doğru, ancak, barış yanlısı olmak başka, tarafsız olmak başkadır!...
(Dışardaki gürültüler artar)

DİMİTRİOS : Geri çekilemem, sizi yenmek zorundayım, yoksa Ptolemeos, Kasandros, Lisimahos, Selefk...

HARİS : Yengiyi çıkar aklından... Sevgili Dimitrios, Rodosluları sana benzemeye zorladığın andan başlayarak yenildin!...

KALLİKRATİS : *(Girer, aklını yitirmiş gibidir)* Gece saldırısı. Ne yapacağımızı bilemiyoruz!...

DİMİTRİOS : Ben kimseyi zorlamadım. Bu konuda soru soran olmadı bana!...

HARİS : Ne diye soracaklarmış, sen onlara soru yönelttin mi ki?...
(Bu arada ateşin kızıllığı gökyüzüne yansır)

NEOKLİS : Komutanım, bozguna uğradık, düzensiz geri çekiliyoruz...

DİMİTRİOS : Ne diye soracakmışım, onlardan ne aldım ki...

HARİS : Aynaya bakar mısın sen, başkomutan görünümü mü bu?...

EVELPİDİS : *(Girer)* Yıkım komutanım, Elepolis'i ateşe verdiler, Elepolis yanıyor...

DİMİTRİOS : *(HARİS'e)* Söyler misin, ben mi seni sorguya çekiyorum, sen mi beni?...

MENTİS : *(Girer)* Komutanım, gizlenmelisin, karargâhı kuşattılar!...

DİMİTROS : Aç değilim birazdan.

MENTİS : Dimitrios, gizlenmen gerek, buraya gelmek üzereler!...

DİMİTRİOS : Kimler?...

KALLİKRATİS : Gece baskın, dışarısı ana baba günü!...

DİMİTRİOS : Nedir bu yangın?....

EVELPİDİS : Elepolis'i ateşe verdiler!...

DİMİTRİOS : Benim üstün yapıtım!... Barbarlar!... İyilikbilmez alçaklar!...

NEOKLİS : *(Dışarıdan)* Yetişin, kurtarın!...
(KALLİKRATİS ve EVELPİDİS çıkarlar)

MENTİS : Oyalanma, gizlen...

DİMİTRİOS : Bugüne dek hiç gizlenmedim, nereye saklanayım? Bana yardım edin!...

HARİS : Olduğun yerde kal, kimse gösteremez sana dokunmak yürekliliğini...

MENTİS : Ya kudurmuşlardan biri çıkarsa karşımıza? Kılıçtan geçirmelerine seyirci kalamam. O denli saygılı davrandı ki bana...

DİMİTRİOS : Haris, ben iyi bir insanım...

HARİS : *(MENTİS'e)* Söyle öyleyse nerede gizleyebiliriz onu... Bu yöreyi sen iyi bilirsin...

MENTİS : Dur hele... Bir şey geldi aklıma *(DİMİTRİOS'a)* Elbiseni çıkar, acele et...

DİMİTRİOS : Çıkarıyorum... *(Soyunmaya başlar, bu*

arada MENTİS giydiği aşçı önlüğünü çıkarır)

MENTİS : Haris, sen şu masadaki eskizi topla, tıpatıp benziyor, görürlerse tanıyabilirler!...

HARİS : Doğru... *(Kâğıtlarını toplar ve saklar)*

DİMİTRİOS : Büyük İskender de bir keresinde kurtulmak için kadın kılığına girmişti...

MENTİS : Boş ver sen Büyük İskender'i, kurtulmana bak şimdi... *(DİMİTRİOS'a aşçı önlüğünü giydirir)* Patates soymasını bilir misin?...

HARİS : Davranın...

DİMİTRİOS : Öğrenirim, Mentis, sen öğret...

MENTİS : Takkeyi de tak bakayım. *(Aşçı takkesini giydirir)* Gidip patatesleri getireyim...

DİMİTRİOS : Nasıl oldum Haris, tanırlar mı dersin?...

HARİS : Olağanüstü, seni böyle yeğ tutarım...

MENTİS : *(Girer, elinde içi dolu bir patates sepeti getirir, içinde bir de bıçak var)* Patates, elma gibi soyulur. Otur şuraya, soymaya başla, acemiliğini de belli ettirmemeye bak... Gel Haris, beni izle...

DİMİTRİOS : Gitmeyin, beni yalnız bırakmayın!...

MENTİS : Gitmiyorum, yan tarafta sana bir bıyık hazırlıyacağız... *(Çıkarlar)*

DİMİTRİOS : Ne yalnızlık!... *(Tahtına oturur, sepeti kucağına alır, patates soymaya başlar. Yakınırcasına)* Neden Filoksenos, neden?... Sizi sevmekte kusur mu ettim?... Size olan beğeni duygularımı açıklıkla belirtmedim mi?... Geliştirilmiş modern savaş araçları üzerine eğitmedim mi sizleri?... Ne aldım karşılık olarak?... Patates soyuyorum... Kurtaran yok mu!!... Bana bir trajedi yazarı gerek!...

KARANLIK

ALTINCI TABLO

(Otelde.
Evvelce "Şafak Oteli' yazısının bulunduğu yerde, "Yüksek Askeri Komuta" yazısı vardır. Sağda bir masa, üzerinde haritalar ve ELEPOLİS'in modeli. Dipte, tam donanımlı olan iki asker, ağır adımlarla ve mekanik davranışlarla karşılıklı olarak gider gelirler. Sahnede; VUTİA, DİMADİS, PAMFİLOS, FRİKSOS VE MENTİS bulunur. İlk dördün üstünde askeri giysiler vardır. Giysiler, Makedonyalı askerlerin giysileri gibidir. Hafif sesle konuşurlar, iki kez kahkaha atarlar. İkinci kahkahaları, esas duruşa geçen askerlerin ayak sesleriyle kesilir. Askerlerden biri anlaşılmaz sesler çıkarır. "Aaar—dan—zdan—baran!" MENTİS dışında sahnedekiler esas duruşa geçerler. FİLOKSENOS girer, bundan önceki tabloda sorguya çekilirken PAMFİLOS'un verdiği sert askeri selama benzer bir selam verirler. FİLOKSENOS'un zırhının üstünde çok sayıda nişan vardır. Yorgun ama kurumlu gözlerle çevresine bakınır. MENTİS kollarını açar, ona doğru gider, FİLOKSENOS'un ağır ses tonu karşısında duraklar)

FİLOKSENOS : Görmek istediğim tutsak nerede?
DİMADİS : Yandaki odada...
FİLOKSENOS : Neden yandaki odada da burada değil? Vaktimin ne denli değerli olduğunu bilmeniz gerekir!
DİMADİS : *(Askerlere)* Tutsak generali getirin!...
MENTİS : Filoks... *(MENTİS kucaklamak üzere davranır, FİLOKSENOS sahnenin önüne gelir, uzağa bakar)*

FİLOKSENOS : Elepolis'in yanması sürüyor. Üşüyen varsa ısınabilir!... *(MENTİS dışında herkes abartmalı güler, FİLOKSENOS'u hoşnut etmek amacıyla. Söylediği şakanın yaptığı etki FİLOKSENOS'u sevindirmiştir, konuşmasını sürdürür)* Benim yapacağım Elepolis, yanmaz olacak Dimitrios. Dilersen bir tane de sana yapayım... *(Yeniden gülüşmeler. Bu arada askerler PİTİAS'ı getirirler)*

DİMADİS : Tutsak burada komutanım!...

FİLOKSENOS : *(PİTİAS'a)* Gel yanıma general... *(MENTİS yine kollarını açar, FİLOKSENOS'a doğru gider)*

MENTİS : Filoksenos kardeşim!...

FİLOKSENOS : *(Yılışıklıktan tedirgin olur, geri çekilir)* Seni yeniden gördüğüme sevindim, iyi misin?...

MENTİS : İyi de ne demek, çok mutluyum. Geldiğimden beri gözyaşlarımı tutamıyorum, bu beklenmedik sonuç...

FİLOKSENOS : Tamam, tamam, Mentis, sonra konuşuruz...

MENTİS : Çok şey var konuşacağımız...

FİLOKSENOS : Evet, evet, şimdi beni yalnız bırakınız...

MENTİS : *(Gizlice PİTİAS'ı amaçlayarak)* Filoksenos, bu aşağılık adamdan sakınmalısın!...

FİLOKSENOS : Ben işimi bilirim, Mentis... Yüzbaşı Vutia, düşman saldırılarını önlemek için yaptırdığımız savunma hatlarını dostumuza gösteriniz.

MENTİS : *(Direnir)* Bay Filoksenos, bu canavar...

FİLOKSENOS : *(Sinirli)* Bak, üsteleme, oyalama beni. Bunlar aşçıları değil, askerleri ilgilendiren işlerdir! *(MENTİS şaşkınlıkla, kendisini dışarıya doğru çeken VUTİA'yı izler)*

FİLOKSENOS : *(Çok sinirli)* Dış ülkelerden dönenler sorun olmaya başladı. Kendilerini bilge diye öne süren bu kişiler, bizleri bilgisiz,

görgüsüz sayıyorlar. Kimi güçlüklerle karşılaşacağımız kuşkusuz!... *(İncelikle, PİTİAS'a)* Bağışla generalim!...

PİTİAS : Ne demek?...

FİLOKSENOS : *(Sahnedekilere)* Bizi yalnız bırakınız...*(Sahnedekiler askerce selâm verir çıkarlar)*

FİLOKSENOS : General, haber alma ve iç güvenlik konularında uzman olduğunu öğrendiğimde içim cız etti!...

PİTİAS : *(Şaşkınlık numarası yapar)* Komutan, ciddi misin?

FİLOKSENOS : Evet!...

PİTİAS : İyi ama, kişilerin düşünce ve inançları üzerine olan bilgileri nereye toplarsınız?

FİLOKSENOS : Yok böyle şey. Sezgilerime dayanan değerlendirmelerim ve kulaktan dolma bilgilerim dışında bir şeyim yok!...

PİTİAS : Bağışla ama... Bunlar çok amatörce şeyler. Ağırbaşlı bir iktidara yakıştıramıyorum!...

FİLOKSENOS : Eksikliklerimiz çok, biliyorum! Tüm çevremdekiler tirtir titrer benden, ne var ki yanlarında bulunmadığım zamanlarda neler oluyor bilemiyorum.

PİTİAS : Şaşılacak şey! Görgüme dayanarak şunu açıklayabilirim, bu dünyada suçsuz kişi yoktur!...

FİLOKSENOS : Yakın çevremizde mi?...

PİTİAS : Özellikle orada yoktur! Kural dışı bırakılabilecek bir kişi bulunsa bile, bunun sürekli böyle kalacağı güvencesi geçerli olabilir mi?...

FİLOKSENOS : Çok doğru... Bir dakika... *(Dışardan karışık insan sesleri gelir, kulak verir)* Nedir bu gürültü?... *(Seslenir)* Dimadis!... Dimadis!...
(DİMADİS girer)

FİLOKSENOS : Nedir bu sesler, nedir bu gürültü?

DİMADİS : *(Uzağa bakar)* Oradan, uzaktan geliyor...

FİLOKSENOS : Toplantıları yasaklamamış mıydık, nedir bu toplantı?...

DİMADİS : Ne bileyim ben?...
FİLOKSENOS : Bre kafası kırılasıca, sen bilmezsen kim bilecek, git öğren...
DİMADİS : Başüstüne komutanım... *(Çıkar)*
FİLOKSENOS : *(PİTİAS'a)* Sana gereksinmem var general!...
PİTİAS : Bu bana onur verir...
FİLOKSENOS : Dimitrios ile olan bağlarını koparmakta bir sakınca görmüyor musun?
PİTİAS : Ben kimseye bağlı değilim. Dimitrios'tan önce Kasandros'la çalıştım. Gördüğün gibi uzmanlığım, sanat sanat içindir derler ya, ona benzer bir şeydir. Benim için iktidardır önemli olan, kişiler değil...
FİLOKSENOS : *(Elini uzatır)* Tez elden işe başla... *(Bu arada sesler yakından duyulur. PAMFİLOS ve FRİKSOS derinden, MENTİS, VUTİA ve DİMADİS dışardan gelirler)*
MENTİS : Filoksenos, yaşasın Rodos!... Dimitrios ateşkes öneriyor!!!... *(Susma, salt dışardaki sesler duyulur)...*
FİLOKSENOS : Ateşkes mi dedin?
MENTİS :Evet...
FİLOKSENOS : Kim dedi sana bunu?...
MENTİS : Haris getiriyor öneriyi, Dimitrios'tan...
FİLOKSENOS : Hangi Haris, şu sokak süpürgesi, şu serseri ayak takımı, şu...
MENTİS : Ne ki...
FİLOKSENOS : Nerede görmüş bu dilenci, Dimitrios'u?...
MENTİS : Dün çadırındaydı. General tanığımdır. *(PİTİAS'ı gösterir)*
FİLOKSENOS : Nerede şimdi Haris?...
MENTİS : Halk omuzlarına almış buraya getiriyor...
VUTİA : Dışarısı panayır yeri gibi. Dans edenler, ağlayanlar, şarkı söyleyenler!...
FİLOKSENOS : Askeri mahkemeye vereceğim... *(Girişte çok gürültü olur, HARİS, URANİA ve diğer Rodoslular girerler)*

HARİS : Size barışı getiriyorum!!!
FİLOKSENOS : Canın cehenneme!...
VUTİA : Sinirlenme şekerim, sinirlenme...
FİLOKSENOS : Bu tür iletiler devlet sırrıdır! Ben öneriyi geri çevrirsem ve bu arada halk ateşkesten yana çıkarsa, durum ne olur? Sen adama madik atmaktan hoşlanan, dubaracının demagogun birisin. Nereden aldın öneriyi açıklama yetkisini? Söyler misin?...
HARİS : Hiçbir konuda sana danışmayı düşünmedim. Ne Dimitrios'a gidişimi, ne de gidişimin nedenini sana açıklamak gereğini duydum! Bak, istemiyorsan, geri götürürüm, ağır değil... *(Elini koynuna sokar, rulo biçiminde bir mektup çıkarır. FİLOKSENOS mektubu elinden kapar, okuduktan sonra PİTİAS'a gösterir)*
FİLOKSENOS : Onun el yazısı mı?...
PİTİAS : Onun yazısı...
FİLOKSENOS : *(Sahnenin önüne gelir)* Sana karşılığım işte bu Dimitrios!... *(Mektubu parçalar)* ... Bana saygılı olmalısın, benim sana saygılı olduğum gibi... Önüne gelen ip cambazlarıyla bana mesaj gönderemezsin!
HARİS : Ben mi ip cambazıyım?...
FİLOKSENOS : Evet, sen, sürekli sorunlar yaratan sen! *(Diğerlerine)* Tutuklayın!
HARİS : Yine mi?...
FİLOKSENOS : Yalan haber yaymak ve anarşik ortam oluşturmaktan suçlusun...
HARİS : Gerçekten iyi misin?...
FİLOKSENOS : Ve devlet başkanını küçük düşürmekten... Yakalayın!...
HARİS : Bana el uzatanın alnını karışlarım!...
FİLOKSENOS : Ve de devlet organlarına karşı koymak...
URANİA : Onu yakalarsanız, çıkar halka barış istemediğinizi söylerim!...
FİLOKSENOS : Kim bu? Tutuklayın, ona eşlik etsin!...
URANİA : Bu kim mi dedin? Tüm Rodos bilir

beni, sen unuttun mu? Dimitrios'u baştan çıkarma görevini üstlenen Urania değil miyim ben?...

FİLOKSENOS : Biz Dimitrios'a kimseyi göndermedik! Sen kendiliğinden gitmişindir, mesleğin gereği...

URANİA : Ne mesleği?...

FİLOKSENOS : Orospuluk!...

URANİA : Kız oğlan kızdım. Vatan adına Dimitrios'a gitmem gerektiği inancını benimsememi istediniz. Bu arada şu karşıki kokona, binbaşı, bana çeşitli yöntemler öğretme görevini üstlendi... İmanım gevredi, "Rodos'u kurtar" tümcesini yinelemekten. Şimdi de, görüş alanınız genişledi diye, "tutuklayın onu". Tüm varlığımızı Rodos'a adamadık mı ki!...

FİLOKSENOS : Vutia, Dimadis, Pampilos, bakanlar kurulu üyesisiniz... Bu orospu çocuğunun söyledikleri tümüyle yalan mı değil mi?...

ÜÇÜ BİRDEN : Tümüyle yalan...

FİLOKSENOS : Arka kapıdan çıkarın, hücreye kapatın...*(HARİS ve URANİA'yı götürürler)*

FİLOKSENOS : Hiçbir asalak, onurlu, yiğitçe başlamış olan bu destana leke süremez!...

MENTİS : Bak, bilinmesi gerekir ki...

FİLOKSENOS : Hiçbir şey bilmek istemem! Aşçılığınla Dimitrios'a kulluk etmen, salt seni ilgilendirir! Vutia da, savaş sırasında yiyecek kıtlığı başgösterdiğinde, orospularını surların dışına çıkarmış, onları bir tavuk karşılığında kiralamıştı! Tüm bu küçüklüklerin kutsal savaşımızla ne ilgisi olabilir!...

MENTİS : Benim söylemek istediğim başka...

FİLOKSENOS : Nedir?...

MENTİS : Silahları bırakışma!... Ateşkes!... Bu konuyu konuşmamız gerekir. Halk sevinç içinde!...

FİLOKSENOS : Halk başka ne bilir ki, sevinmek

dışında!... Her neyse, konuşalım... Önce kim söz alacak....

DİMADİS : Sen komutan. Konu üzerine bilgi vermen gerekir!...

FİLOKSENOS : Olmaz, ben son sözü söyleyeceğim. Önderlik taslamayı sevmem, ayrıca kimseyi etkilemek de istemem... Sizi dinliyorum...

PİTİAS : İzninizle...

FİLOKSENOS : Elbette, izin veriyoruz, görgün de bilgin de tamdır...

MENTİS : Ama Makedonyalıdır...

FİLOKSENOS : Sen de Rodoslusun, ama söylediklerini Dimitrios dinledi!... *(PİTİAS'a)* Konuş generalim...

PİTİAS : Dimitrios ilk olarak ateşkes önermektedir. Onu kendim gibi bilirim. Canlılığı yok olmuş, tüm umutlarını yitirmiştir!...

FİLOKSENOS : Durumu sevinçle karşılamamız ve bundan da yararlanıp, işi sonuçlandırmamız gerekir, öyle mi?...

PİTİAS : Kesin olarak...

FİLOKSENOS : Sağ ol... Evet, başka?...

MENTİS : Savuşup gidene, ya da yenilgiye kabul edene dek çok insan ölecek...

FİLOKSENOS : Çok değil...

MENTİS : Silahları bırakışma tarafsızlığımıza güvence verecekse...

FİLOKSENOS : Mentis, tarafsızlık sözcüğünü hiçbir dürüst Rodos'lu ağzına almaz.

MENTİS : Bağışla... Diyeceğim, bırakışma koşulları... Bırakışmadan yana mıyız, değil miyiz?...

MENTİS : Doğal ki yanayız...

FİLOKSENOS : Yanayım de, çoğula gerek yok, diğerleri görüşlerini açıklamadılar. Bak, başka yerlerde elde ettiğin alışkanlıklar bizde geçerli olamaz. Burada düşünce özgürlüğü var, kişiler görüşlerini dilediklerince açıklarlar...

MENTİS : Bu görüşe karşı çıkan olmaz diye düşündüm de...

FİLOKSENOS : Ben karşıyım...
DİMADİS : Ben de...
PAMFİLOS : Ben de...
FİLOKSENOS : Bırakışma, uzlaşma demektir aşçıbaşı. Ben uzlaşmalara doğaçtan karşıyım. Tarih, görkemli yengilerden söz eder. Görkemli bırakışmalardan söz edildiği duyulmuş mudur?
(DİMADİS, PAMFİLOS, VUTİA, PİTİAS alkış tutarlar)
MENTİS : Tez elden işlerimize yeniden dönmek özlemini duymuyor musun?
PAMFİLOS : Hangi işlerin Mentis?...
MENTİS : Çahşma yerlerimiz, aşevlerimiz, otellerimiz...
DİMADİS : Uzun süre uzakta kaldın Mentis bu işlerden...
FİLOKSENOS : Beni iyi dinleyin, özellikle dışardan gelip muhalefete merak saranlar, söyleyeceklerime kulak versinler!... Kaşıklar, bıçaklar... çatallar, tavalar, silah oldu... Oteller, aşevleri, tatlıcı dükkânları, içki yerleri, terzi dükkânları, ayakkabıcı dükkânları, savaş endüstrisine dönüştü. Aşçılar, garsonlar, odacılar, berlerler, dondurmacılar, fıstıkçılar, müzikçiler, dansçılar kendilerini askerliğe verdiler! Sisam, Isparta, Sicilya, Roma, Dimitrios'la olan sorunlarımızı çözdükten sonra, fabrikalarımıza çok sayıda silah siparişi vereceklermiş... Girişteki askerler, Rodos'lu değil, savaş eğitimi amacıyla ülkemize gelen burslu yabancılardır! Bırakışmayı onaylamak yoluna gidersek meslekten yoksun bir ulus durumuna düşeriz, oysa yenersek bolluk içinde yaşarız!...
MENTİS : Yengiden sonra işlerimize dönmemiz engellenebilir mi?...
FİLOKSENOS : Ne?... Kahramanlar ülkesine gelerek, "Bir salata getir," buyruğunu vermek yürekliliğini gösterecek yazlıkçı nereden bulunacak.... Kaldı ki bu durumda,

kılıcını çekip yazlıkçının kellesini uçurmaktan çekinecek tek Rodos'lu gösterebilir misin?...
(Diğerleri bravo sesleri arasında alkış tutarlar)

MENTİS : Amacımız ne olacak, şimdi söyler misin?...

FİLOKSENOS : Dimitrios'un işini bitirdikten sonra, Girit, Naksos, Peloponez'i elde ederek, Lisimahos'un üzerine gitmek!... Toparlandıktan sonra da Yunanistan'a çıkarak Kasandros'un peşine düşmek... Bundan sonra güçleri Asya'ya geçirerek, Selefkos'u pes ettirmek, Ptolemeos'la karşı karşıya kalınca da, ya Mısır'ı elinden almak, ya da onu da diğerlerinin yanına göndermek!... Ve sonra, Rodos... Bir harita açın... Ve sonra Rodos, doğuda, batıda, kuzeyde, güneyde... Elinizi tez tutsanıza...
(Arkadaşları, bir kenarda halı gibi serili duran DİMİTRİOS'un büyük haritasını yerde açarlar)

FİLOKSENOS : Derken Rodos... Rodos nerede? Bu yönde mi, o yönde mi?...O yönde mi?...

DİMADİS : Bir dakika, buluruz. *(Haritanın üzerine çömelir, aramaya koyulur)* Ne diye işaret koymazsınız?...

VUTİA : Dert etme, buluruz...
(O da yere çömelir; PAMFİLOS ve FRİKSOS da bir şeyler çiğneyerek aramaya başlarlar)

PAMFİLOS : Elbette buluruz, nereye gidecek...

DİMADİS : Buralarda bir yerde olmalı!...

FRİKSOS : İşte burada!...

DİMADİS : Değil, burada Afrika yazılı...

VUTİA : Bu mu dersin?...

PAMFİLOS : Bu da değil, burası İspanya...

FİLOKSENOS : *(O da yere çömelir, arar)* Burası ne?...

DİMADİS : Fr... Fransa...

FİLOKSENOS : Bu kocaman şey?...

DİMADİS : Orası deniz...

VUTİA : Burası??...

PAMFİLOS : Sicilya...
FRİKSOS : Bu?...
PAMFİLOS : Peloponez...
VUTİA : Ya bu?...
DİMADİS : Evoia...
FİLOKSENOS : Şuradaki?...
DİMADİS : Arabistan...
FİLOKSENOS : Neredesin be Rodos?
VUTİA : Neredesin şekerim?...
PAMİFİLOS : *(Çağırır gibi)* Roodoos!...
FİLOKSENOS : Rooodooos!...
DİMADİS : Gel Rodos...
FİLOKSENOS : Gel gözünü seveyim...
MENTİS : *(Diz çökmüştür bu arada)* Bakın, burada!...
FİLOKSENOS : Nerede....
MENTİS : İşte...
(Çok küçük olduğundan FİLOKSENOS, görebilmek için çok eğilir)
FİLOKSENOS : Olamaz!...
(Diğerleri de eğilir)
VUTİA : Ayol bu pire boku kadar!...
FİLOKSENOS : Şssst!... Susunuz!... Ses çıkarmayın! Kimsenin haberi yok bundan!... *(MENTİS'e)* Sen mi buldun?...
MENTİS : Ben...
FİLOKSENOS : Ne olacak! Geldiğinden beri muhalefet ettin durdun, çukurumuzu kazmak girişiminde bulunabileceğini düşünmeliydim!... Hain muhalif!... *(Üzerine atılır, boğmak ister)*
MENTİS : *(Geri çekilir)* Kurtarın!... *(Diğerleri araya girerler, kurtarırlar)*
FİLOKSENOS : Ve sen, Bayan Rodos, neredesin? Senin için kurduğumuz orduyu görmezlikten gelmekteki amacın nedir? Ters düşüyor ününe, bu yakışıksız durumun. Üstün gücümüz karşısında sönük kalıyorsun. *(Ağlamaklı)* Böyle bir Rodos'la ne yaparız şimdi biz....

KARARMA

SONSÖZ

(Aynı yer. Sonsöz süresince müzik çalar. Tüm Rodoslularla Makedonyalılar silah bırakışmanın imza töreninde hazır bulunurlar. DİMİTRİOS ile FİLOKSENOS masada karşı karşıya otururlar. DİMADİS, DİMİTRİOS'un önüne bırakışma ile ilgili yazıları açar, aynı şeyi EVELPİDİS, FİLOKSENOS için yapar. İki lider imza ederler ve ayağa kalkarak önlerinde bulunan cilt biçimindeki yazıları karşılıklı olarak değiştirirler. Ciltleri DİMİDİS ile EVELPİDİS'e verirler ve kucaklaşırlar. Orada bulunanlar alkış tutarlar, bu arada iki garson, içki dolu tepsilerle içeriye girer. İçkileri dağıtırlar. DİMİTRİOS ile FİLOKSENOS birer bardak alıp sahnein önüne gelirler...)

FİLOKSENOS : Gerçek mi Dimitrios, bana karşı kin beslemiyor musun?...

DİMİTRİOS : *(Duygulanmıştır)* İki generali karşı karşıya getiren nedenler ne olursa olsun, genelde amaç tektir.

FİLOKSENOS : Üstünlük sağlamanı engelledim, beni bağışlayacak mısın?...

DİMİTRİOS : Bunu tekrarlarsan kulağını çekerim! Başarılarım sürdürüleceğine göre, yenik sayılmış olamam! Bayrağı güçlü ellere bırakıyorum, önemli olan da budur!...

FİLOKSENOS : Tüm yengilerime ortak bileceğim seni!...

DİMİTRİOS : Seni kuşkuya düşürecek tüm konularda bana danışabilirsin!...

FİLOKSENOS : Öğrenmek, sürekli öğrenmek gereksinimi duyuyorum.

DİMİTRİOS : Öyleyse sürdür savaşı. Olağanüstü yeteneklerin var, şeytani yetenekler! Bende olmayan değişik şeyler var

sende! Pratik bir yargılama ve anlama yetisi, ileriyi görme yeteneği, bireşim gücü. Ekonomi dalında yetiştin, yaradılışın bu işe tam olarak elverişlidir... Ne ki, salt yetenek, amaca götürmez, sürekli alıştırma çalışmaları yapmak gerek. Yeni silahlar. Aralıksız savaş; büyük ya da küçük, önemi yok!... Bir gün bile boş durmayacaksın!... Yoksa yıpranırsın. Bu kutsal yeteneği körletme, yazık olur, kaldı ki buna hakkın da yoktur!...

FİLOKSENOS : Dimitrios, söylememe gerek yok, babam yerindesin!...

DİMİTRİOS : Bir oğlum olsaydı sana benzemesini isterdim...

(Bardakları tokuştururlar, içerler, sonra dönerler, diğerleriyle de tokuştururlar, bu arada müzik tantanalı bir biçimde yükselir.)

SON